

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy

LBY – 4101-16-02/2013
P/13/130

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy
ul. Wały Jagiellońskie 12, 85-950 Bydgoszcz
T +48 52 567 58 00, F +48 52 567 58 60
lby@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/130 – Realizacja zadań „Narodowego Programu Zwalczenia Chorób Nowotworowych”
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
Kontrolerzy	Wiesław Janowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 86189 z dnia 3 lipca 2013 roku (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Centrum Onkologii im. prof. Franciszka Łukaszczyka w Bydgoszczy, ul. dr Izabeli Romanowskiej nr 2, 85-796 Bydgoszcz, zwane dalej: „Centrum” lub „CO”
Kierownik jednostki kontrolowanej	Zbigniew Pawłowicz, Dyrektor Centrum (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność Centrum w zakresie realizacji zadań Narodowego Programu Zwalczenia Chorób Nowotworowych, zwanego dalej „NPZChN” lub „Programem”, w latach 2009-2013 (do czasu zakończenia czynności kontrolnych).

Uzasadnienie oceny ogólnej

Powyższą ocenę uzasadnia: [1] duża skuteczność realizacji przez Centrum zadań przewidzianych dla wojewódzkiego ośrodka koordynującego (WOK) w profilaktycznych programach zdrowotnych „Populacyjny program wczesnego wykrywania raka piersi” (Prp) oraz „Populacyjny program profilaktyki i wczesnego wykrywania raka szyjki macicy” (Prs); [2] prawidłowa, poza zagadnieniami opisanymi w pkt 1.17 niniejszego wystąpienia, realizacja umów zawartych z Kujawsko-Pomorskim Oddziałem Wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia w Bydgoszczy, zwanym dalej „K-POW NFZ” na udzielanie świadczeń w rodzaju profilaktyczne programy zdrowotne (rak szyjki macicy i rak piersi); [3] celowość dokonanych zakupów i właściwe wykorzystania aparatury medycznej zakupionej ze środków przekazanych przez Ministerstwo Zdrowia na rozwój systemu radioterapii onkologicznej; [4] rzetelność prowadzonych działań na rzecz zapewnienia sprawnie działającego systemu zbierania i rejestrowania danych o nowotworach prowadzonych przez Wojewódzki Kujawsko-Pomorski Rejestr Nowotworów, zwany dalej „WK-P RN”.

Ustalone w toku kontroli nieprawidłowości dotyczyły: [1] podpisania przez Dyrektora Centrum 25 umów cywilnoprawnych na realizację części zadań w ramach Prp i Prs (wykłady, szkolenia, kontrole) za łączną kwotę wynagrodzenia brutto 85 673,70 zł, z czterema lekarzami, którzy zadania objęte ww. umowami realizowali w dniach i godzinach, w których zobowiązani byli wykonywać świadczenia opieki zdrowotnej

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

na rzecz pacjentów Centrum, stosownie do postanowień umów PRO² i AOS³, zawartych przez CO z K-POW NFZ; [2] niezgłoszenia przez Centrum K-POW NFZ, wbrew postanowieniom zawartej umowy⁴, zaniechania udzielania świadczeń objętych profilaktycznym programem zdrowotnym w zakresie raka piersi przez Studio Zdrowia Kobiety w Bydgoszczy, co skutkowało nałożeniem przez K-POW NFZ kary umownej, zapłaconej przez Centrum w kwocie 10 734,34 zł.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Realizacja przez Centrum zadań przewidzianych dla Wojewódzkiego Ośrodka Koordynującego (WOK) „Populacyjny program wczesnego wykrywania raka piersi”, „Populacyjny program profilaktyki i wczesnego wykrywania raka szyjki macicy”.

Opis stanu faktycznego

Zagadnienia formalno-prawne.

Działalność Centrum w latach 2009-2013 (do dnia zakończenia kontroli) regulowały w szczególności następujące przepisy prawa:

[1] ustawa z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej⁵ – od dnia 1 stycznia 2009 r. do dnia 30 czerwca 2011 r.; [2] ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej⁶, zwana dalej „ustawą o działalności leczniczej” – od dnia 1 lipca 2011 r. do dnia zakończenia kontroli;

[3] zarządzenie Wojewody Bydgoskiego nr 143/98 z dnia 28 sierpnia 1998 r. w sprawie przekształcenia Regionalnego Centrum Onkologii – Szpital im. Franciszka Łukaszczyka w Bydgoszczy w samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej; [4] Statut Centrum z dnia 23 maja 2005 r.⁷ (ze zm.) – od dnia 1 stycznia 2009 r. do dnia 30 sierpnia 2009 r.; [5] Statut Centrum z dnia 31 sierpnia 2009 r.⁸ (ze zm.) – od dnia 31 sierpnia 2009 r. do dnia 3 lipca 2012 r.; [6] statut Centrum z dnia 28 maja 2012 r.⁹ (ze zm.), zwany dalej „Statutem” – od dnia 4 lipca 2012 r. do dnia zakończenia kontroli.

Według § 1 Statutu, Centrum jest podmiotem leczniczym niebędącym przedsiębiorcą¹⁰, działającym w formie samodzielnego publicznego zakładu opieki

² Umowa nr 10/PRO/2009 02-00-00716-09-02 (08-10/B0007/PRO) z dnia 17 stycznia 2008 r. (ze zm.) oraz umowa nr 10/PRO/2011 02-00-00716-11-06 (11-13/B0007/PRO) z dnia 14 stycznia 2011 r. (ze zm.) – na udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, w zakresie: profilaktyczne programy zdrowotne (rak szyjki macicy i rak piersi).

³ Umowa nr 02-00-00716-09-04 (08-10/B0007/AOS) z dnia 17 stycznia 2008 r. (ze zm.) oraz umowa nr 02-00-00716-11-17 (11-13/B0007/AOS) zawarta w dniu 28 stycznia 2011 r. pomiędzy Centrum a K-POW NFZ na udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju ambulatoryjna opieka specjalistyczna (AOS).

⁴ Umowa nr 10/PRO/2011 02-00-00716-11-06 (11-13/B0007/PRO) z dnia 14 stycznia 2011 r. zawarta pomiędzy CO a K-POW NFZ na okres od dnia 1 stycznia 2011 r. do dnia 31 grudnia 2013 r., na udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, w zakresie: profilaktyczne programy zdrowotne (rak szyjki macicy i rak piersi) – ze zm.

⁵ Dz. U. z 2007 r. Nr 14, poz. 89 ze zm.

⁶ Dz. U. z 2013 r. poz. 217.

⁷ Zatwierdzony uchwałą nr XXXV/443/05 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 23 maja 2005 r.

⁸ Zatwierdzony uchwałą nr XXXVII/922/09 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 31 sierpnia 2009 r.

⁹ Nadany uchwałą nr XXI/383/12 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 28 maja 2012 r., ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2012 r. poz. 1322, wejście w życie: 4 lipca 2012 r.

¹⁰ Powyższą formę prawną działania Centrum określono uchwałą nr XXIX/500/12 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 17 grudnia 2012 r. zmieniającą uchwałę w sprawie

zdrowotnej, który posiada osobowość prawną. Podmiotem tworzącym Centrum jest Województwo Kujawsko-Pomorskie¹¹. Misją Centrum jest zapewnienie nowoczesnych standardów diagnostyki i skojarzonego leczenia nowotworów z jednoczesnym dążeniem do wprowadzenia innowacyjnych technologii przy jednoczesnym rozwoju nauki i edukacji medycznej (§ 5 Statutu). Celem Centrum jest „udzielanie świadczeń zdrowotnych w zakresie diagnostyki i skojarzonego leczenia nowotworów oraz profilaktyki i promocji zdrowia ogółowi ludności (§ 6 ust. 1 Statutu). Do zadań Centrum należał m.in. udział w realizacji zadań i programów zdrowotnych Ministerstwa Zdrowia, zwanego dalej „MZ”, ze szczególnym uwzględnieniem świadczeń wysokospecjalistycznych w ramach specjalności reprezentowanych przez komórki organizacyjne Centrum (§ 6 ust. 2 pkt 6 Statutu).

(dowód: akta kontroli str. 4-42)

Organizację i porządek procesu udzielania świadczeń zdrowotnych w Centrum w okresie objętym kontrolą określały kolejno trzy Regulaminy Porządkowe Centrum, zatwierdzone przez Radę Społeczną Centrum¹², a następnie wprowadzone odpowiednio zarządzeniami Dyrektora Centrum z dnia: 27 lutego 2009 r., 7 stycznia 2010 r. i 26 listopada 2010 r.¹³ oraz Regulamin Organizacyjny Centrum z dnia 23 lipca 2012 r.¹⁴, zwany dalej „Regulaminem”. W Regulaminie określono m.in. zadania komórek organizacyjnych Centrum takich, jak: [1] Zespół ds. Technologii Medycznych – odpowiedzialny m.in. za realizację procedury zakupu sprzętu i aparatury medycznej, tworzenie i monitoring umów z firmami zewnętrznymi w zakresie sprzętu medycznego oraz nadzór nad działalnością techniczną i organizacyjną serwisów zewnętrznych dotyczących sprzętu i aparatury medycznej (§ 14 ust. 3 Statutu); [2] Zakład Profilaktyki i Promocji Zdrowia – odpowiedzialny m.in. za prowadzenie rejestru nowotworów złośliwych, a także za prowadzenie badań profilaktycznych w kierunku wykrycia nowotworów raka piersi i szyjki macicy w systemie stacjonarnym oraz w terenie, w tym porady i badania mammograficzne (§ 15 ust. 21 Statutu); [3] Dział Finansowo-Księgowy, do którego zadań należało m.in. prowadzenie rejestru faktur i rachunków wpływających do Centrum, prowadzenie kontroli formalnej i rachunkowej dokumentów stanowiących podstawę rozliczeń, bieżące dekretowanie wszystkich dokumentów księgowych i księgowanie ich na kontach analitycznych i syntetycznych oraz ich uzgadnianie na koniec każdego miesiąca, a także bieżąca ewidencja analityczna majątku trwałego Centrum i jego uzgadnianie na koniec każdego miesiąca z kontami księgi syntetycznej (§ ust. 1 Statutu); [4] Dział Zamówień Publicznych i Kontraktowania Usług, do którego zadań należało m.in. sprawowanie nadzoru nad procedurami dokonywania przez komórki organizacyjne Centrum zakupów oraz ich zgodności z prawem zamówień publicznych, kalkulacja cen procedur medycznych, przygotowywanie (z pionem medycznym) ofert cenowych, opracowywanie umów kontraktowych, przygotowywanie ofert kierowanych do NFZ, MZ i innych zleceniodawców, analiza realizacji umów kontraktowych.

(dowód: akta kontroli str. 43-106)

nadania Statutu. Uchwała nr XXIX/500/12 weszła w życie w dniu 25 stycznia 2013 r. po opublikowaniu w Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2013 r. poz. 249.

¹¹ W obowiązujących wcześniej statutach, Centrum określone było jako posiadający osobowość prawną, samodzielny zakład opieki zdrowotnej, którego organem założycielskim jest Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

¹² Odpowiednio uchwałami Rady Społecznej Centrum: nr IV/23/2008 z dnia 13 listopada 2008 r., nr VI/46/2009 z dnia 26 listopada 2009 r. i nr VIII/75/2010 z dnia 18 listopada 2010 r.

¹³ Zarządzeniami nr (odpowiednio): 7/2009, 01/2010 i 31/2010.

¹⁴ Wprowadzony zarządzeniem nr 10/2012 Dyrektora Centrum z dnia 23 lipca 2012 r., zatwierdzony przez Radę Społeczną Centrum uchwałą nr II/08/2012 z dnia 30 marca 2012 r.

Wykonanie wniosków pokontrolnych NIK z 2008 r.

Dyrektor Centrum zrealizował wnioski pokontrolne zawarte w wystąpieniu pokontrolnym NIK z dnia 19 listopada 2008 r.¹⁵, w ten sposób, że: [1] dostosował strukturę organizacyjną określoną w Regulaminie Porządkowym do postanowień aktualnego Statutu Centrum; [2] przeprowadził działania organizacyjne, m.in. szkolenia pracowników, w zakresie: [a] konieczności terminowego przekazywania informacji o wykrytych nowotworach; [b] konieczności zgłaszania do NFZ wszystkich lekarzy realizujących świadczenia; [c] poprawności sporządzania ofert o świadczenia w rodzaju profilaktyczne programy zdrowotne; [3] wyeliminował przypadki zlecenia pracownikom WOK na podstawie umów cywilnoprawnych czynności tożsamy z ich zakresem czynności z tytułu zatrudnienia. [4] podjął działania, w celu uzyskania zgody na prowadzenie działalności związanej z narażeniem na promieniowanie jonizujące, polegające na zwróceniu się pisemnie w dniu 3 sierpnia 2010 r. do Głównego Inspektora Sanitarnego (GIS) o wydanie takiej zgody. GIS w udzielonej w dniu 13 sierpnia 2010 r. odpowiedzi stwierdził, iż zgoda ta zostanie wydana po opracowaniu przez Centrum procedur roboczych, które powinny powstać na podstawie procedur wzorcowych opracowanych przez komisję ds. procedur i audytów klinicznych zewnętrznych w zakresie radioterapii, powołaną przez Ministra Zdrowia, zwanego dalej „Ministrem”. Procedury wzorcowe miały zostać opublikowane w Dzienniku Urzędowym MZ, zgodnie z art. 33g ust. 7 ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. Prawo atomowe¹⁶. Do dnia zakończenia kontroli procedury te nie zostały opublikowane w ww. Dzienniku.

(dowód: akta kontroli str. 43, 107-109)

Realizacja umów dotyczących zadań WOK, zawartych z Ministrem.

1.1. W okresie objętym kontrolą Centrum, jako WOK, ubiegając się o realizację zadań Programu, spełniało wymogi konkursowe określone przez MZ m.in. w zakresie personelu, zakresu świadczonych usług, aparatury i bazy lokalowej. W tym okresie Centrum zawarło z Ministrem 8 umów na realizację zadań przewidzianych dla WOK w ramach Prp i Prs na łączną kwotę do 4 546 947,60 zł¹⁷, w tym:

- umowa nr 1/2/3/2009/12/235 została zawarta 24 kwietnia 2009 r., na okres od 24 kwietnia 2009 r. do 31 grudnia 2009 r., z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2009 r., na realizację zadań Prs na kwotę do 458 000,00 zł;
- umowa nr 1/3/3/2009/12/252 została zawarta 24 kwietnia 2009 r., na okres od 24 kwietnia 2009 r. do 31 grudnia 2009 r., z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2009 r., na realizację zadań Prp na kwotę do 470 100,00 zł;
- umowa nr 1/2/19/2009/12/268 została zawarta 24 kwietnia 2009 r., na okres od 24 kwietnia 2009 r., do 31 grudnia 2009 r., na realizację zadań Prs (zakup kopertownicy) na kwotę do 20 000,00 zł;
- umowa nr 1/2/2/2010/12/293 została zawarta 15 kwietnia 2010 r. na okres od 15 kwietnia 2010 r., do 31 grudnia 2010 r., z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2010 r., na realizację zadań Prs na kwotę do 297 800,00 zł;

¹⁵ Wystąpienie pokontrolne LBY-41021-01/08 (P/08/098) z dnia 19 listopada 2008 r. – kontrola w zakresie realizowania wybranych zadań NPZChN w latach 2006-2008 (I półr.).

¹⁶ Dz. U. z 2007 r. Nr 42, poz. 276 ze zm.

¹⁷ Trzy umowy o realizację zadań WOK w zakresie Prs o wartości do 775 800,00 zł, dwie umowy o realizację zadań WOK w zakresie Prp o wartości do 762 300,00 zł oraz trzy umowy o realizację zadań WOK obu programów profilaktycznych (Prp i Prs) o wartości do 3 008 847,60 zł.

- umowa nr 1/3/3/2010/12/327 została zawarta 15 kwietnia 2010 r. na okres od 15 kwietnia 2010 r. do 31 grudnia 2010 r. z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2010 r., na realizację zadań Prp na kwotę do 292 200,00 zł;
- umowa nr 1/2-3/4/2011/12/304 została zawarta 28 marca 2011 r. na okres od 28 marca 2011 r. do 31 grudnia 2011 r. z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2011 r. na realizację zadań Prp i Prs na kwotę do 981 297,30 zł;
- umowa nr 1/2-3/2/2012/12/115 została zawarta 19 marca 2012 r. na okres od 19 marca 2012 r. do 31 grudnia 2012 r. z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2012 r. na realizację zadań Prp i Prs na kwotę do 939 991,10 zł;
- umowa nr 1/2-3/6/2013/12/153 została zawarta 17 kwietnia 2013 r. na okres od 17 kwietnia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r. z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2013 r. na realizację zadań Prp i Prs na kwotę do 1 087 559,20 zł.

Postanowienia ww. umów były zgodne z informacjami zawartymi w ofertach złożonych przez Centrum w MZ oraz były zgodne ze stanem faktycznym.

(dowód: akta kontroli str. 110-116)

1.2. Centrum dla każdej z ww. umów sporządzało szczegółowy wykaz zadań w ramach Prp i Prs wraz z warunkami ich realizacji przez WOK i kosztorysem zadań, załączanymi następnie do umowy. Przy kalkulacji kosztów poszczególnych zadań kierowano się analizą wydatków na analogiczne zadania w latach poprzednich.

(dowód: akta kontroli str. 110-125)

1.3. Centrum w latach 2009-2012 wydatkowało łącznie kwotę 3 954 814,80 zł, tzn. 100% środków otrzymanych z MZ na realizację zadań zleconych ww. umowami (po zmianach), a w I półroczu 2013 r. wydatkowało 241 655,67 zł (22,2%) środków objętych umową na 2013 rok (1 087 559,20 zł). Zlecone zadania były realizowane zgodnie z postanowieniami umów.

Umowy obowiązujące w latach 2009-2012 zmieniane były w następujący sposób:

- umowa nr 1/2/3/2009/12/235 została zmieniona 3 aneksami, w wyniku czego zwiększono kwotę umowną z 458 000,00 zł na 567 651,70 zł, tj. o 23,9% i w konsekwencji m.in. zwiększono kwotę na działania na rzecz poprawy zgłaszalności kobiet do programu – z 30 000,00 zł na 126 500,00 zł, a zmniejszono kwotę na organizację wysyłki zaproszeń dla kobiet na bezpłatne badania cytologiczne z 272 000,00 zł na 245 653,40 zł oraz przedłużono do 30 czerwca 2010 r. termin realizacji zadań objętych umową;

- umowa nr 1/3/3/2009/12/252 została zmieniona 4 aneksami, w wyniku czego zwiększono kwotę umowną z 470 100,00 zł na 526 599,50 zł, tj. o 12,0% oraz zmieniono wykaz zadań z ich kosztorysem, poprzez m.in.: zwiększenie kwot na działania na rzecz poprawy zgłaszalności kobiet do programu (z 50 000,00 zł na 106 960,00 zł), szkolenia specjalistyczne radiologów, techników elektrokardiologii i pielęgniarek (z 50 000,00 zł na 80 690,00 zł) oraz organizację kontroli jakości (z 36 400,00 zł na 55 000,00 zł). Jednocześnie zmniejszono kwotę na organizację wysyłki zaproszeń dla kobiet na bezpłatne badanie mammograficzne z 212 500,00 zł do 162 749,50 zł (95 735 zapr. x 1,70 zł) oraz przedłużono do 30 czerwca 2010 r. termin realizacji zadań objętych umową. Ponadto zwiększono z 106 660,00 zł na 112 560,00 zł kwotę na działania na rzecz poprawy zgłaszalności kobiet do programu i zmniejszono kwotę na organizację kontroli jakości badań mammograficznych u ich świadczeniodawców z 55 000,00 zł na 49 400,00 zł;

- umowa nr 1/2/2/2010/12/293 została zmieniona 2 aneksami, w wyniku czego zwiększono kwotę umowną z 297 800,00 zł na 463 201,90 zł, tj. o 55,5% oraz dokonano zmiany wykazu zadań wraz z ich kosztorysem poprzez m.in. zwiększenie kwot na działania na rzecz wysokiej zgłaszalności z 50 000,00 zł na 72 686,59 zł,

tj. o 45,4% oraz przeznaczono 142 715,31 zł na organizację wysyłki imiennych zaproszeń;

- umowa nr 1/3/3/2010/12/327 została zmieniona 3 aneksami, w wyniku czego zwiększono kwotę umowną z 292 200,00 zł na 459 073,30 zł, tj. o 57,1%. Dokonano też zmiany wykazu zadań wraz z ich kosztorysem poprzez m.in. zwiększenie kwot na działania na rzecz wysokiej zgłaszalności (z 55 000,00 zł na 75 032,27 zł) oraz na kontrolę jakości (z 36 400,00 zł na 61 600,00 zł). Ponadto przeznaczono 121 641,03 zł na organizację wysyłki imiennych zaproszeń;

- umowa nr 1/2-3/4/2011/12/304 została zmieniona 3 aneksami, w wyniku których doprecyzowano lub uszczegółowiono zapisy dot. m.in.: terminów przedstawiania MZ przez CO wyników monitoringu zgłaszalności na badania mammograficzne i cytologiczne (nie rzadziej niż raz na kwartał) oraz monitoringu zachorowalności i śmiertelności na raka piersi i raka szyjki macicy (raz na rok), audytu klinicznego zdjęć mammograficznych (określono cechy mammografów poddawanych audytowi), zmieniono wykaz kosztów osobowych refundowanych, nie zmieniając ich ogólnej kwoty;

- umowa nr 1/2-3/2/2012/12/115 została zmieniona 1 aneksem, w wyniku czego m.in. zmniejszono kwoty przeznaczone na kontrolę jakości badań skryningowych (z 16 800,00 zł na 14 000,00 zł, tj. o 16,7%) oraz na organizację wysyłki zaproszeń na poziomie wojewódzkim (z 533 091,10 zł na 430 268,35 zł, tj. o 17,4%). Jednocześnie zwiększono kwoty na działania na rzecz wysokiej zgłaszalności na poziomie województwa (z 95 000,00 zł na 199 292,75 zł, tj. o 109,8%) oraz na koszty bieżące funkcjonowania biura WOK (z 16 000, 00 zł na 18 800,00 zł, tj. o 17,5%).

(dowód: akta kontroli str. 110-116)

Pan Zbigniew Pawłowicz Dyrektor Centrum wyjaśnił, iż przyczynami ww. zmian umów, a w szczególności zwiększenia kwot umownych, były decyzje MZ dot. m.in.: [a] zmiany sposobu realizacji wysyłki zaproszeń do kobiet poddawanych badaniom mammograficznym i cytologicznym (zadanie zostało przesunięte ze szczebla centralnego NFZ na szczebel wojewódzki WOK); [b] zmiany organizacji szkoleń; [c] zintensyfikowania działań na rzecz poprawy zgłaszalności kobiet do udziału w Programie; [d] organizacji kontroli jakości. Wszystkie wymienione działania wymagały zaangażowania dodatkowych środków finansowych z MZ, co przełożyło się na wprowadzenie zmian w umowach.

(dowód: akta kontroli str. 1555, 1558)

1.4. W latach 2009-2013 (I półr.) WOK przekazał, na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło, wykonanie niektórych działań podczas realizacji zadań w ramach Prp i Prs, 2 grupom podwykonawców: [1] podmiotom zewnętrznym wybranym na podstawie zapytania o cenę (zamówienia o wartości poniżej 14 tys. euro) przekazano wykonanie m.in. takich usług, jak: przygotowanie i emisja spotów reklamowych w publikatorach, produkcja i dystrybucja gadżetów reklamowych, wysyłka zaproszeń na badania profilaktyczne, usługi gastronomiczne i hotelarskie; [2] podwykonawcom będącym jednocześnie pracownikami Centrum przekazano m.in. przeprowadzenie wykładów, warsztatów i szkoleń specjalistycznych (np. dla techników radiologii), przeprowadzenie kontroli jakości wykonywania badań mammograficznych i kontroli realizatorów Prs oraz pomoc w realizacji tzw. „Białego Patrolu”.

W badanym okresie zawarto łącznie 345 umów cywilnoprawnych (52 umowy zlecenia i 293 umowy o dzieło), w tym:

- w 2009 r. 87 umów cywilnoprawnych (17 umów zlecenia i 70 umów o dzieło), z czego 61 z podmiotami zewnętrznymi i 26 z podwykonawcami będącymi jednocześnie pracownikami Centrum;
- w 2010 r. 112 umów cywilnoprawnych (28 umów zlecenia i 84 umowy o dzieło), z czego 76 z podmiotami zewnętrznymi i 36 z pracownikami CO;
- w 2011 r. 82 umowy cywilnoprawne (5 umów zlecenia i 77 umów o dzieło), z czego 63 z podmiotami zewnętrznymi i 19 z pracownikami CO;
- w 2012 r. 43 umowy (2 umowy zlecenia i 41 umów o dzieło), z czego 22 z podmiotami zewnętrznymi i 8 z pracownikami CO;
- w I półr. 2013 r. 21 umów o dzieło, z czego 12 z podmiotami zewnętrznymi i 9 z pracownikami CO.

(dowód: akta kontroli str. 126-156, 244-268)

Stwierdzono, iż czterej podwykonawcy, lekarze zatrudnieni w Centrum na podstawie kontraktów¹⁸ (zwani dalej lekarzami kontraktowymi), realizowali zadania objęte umowami cywilnoprawnymi (wykłady, szkolenia, kontrole), w dniach i godzinach¹⁹, w których mieli wykonywać świadczenia opieki zdrowotnej na rzecz pacjentów Centrum, stosownie do warunków umów PRO²⁰ i AOS²¹, zawartych przez CO z K-POW NFZ w latach 2009-2013.

Powyższa sytuacja dotyczyła razem 25 umów na łączną kwotę wynagrodzenia brutto 85 673,70 zł.

(dowód: akta kontroli str. 244-265, 1231-1554)

1.5. W latach 2009-2013 (I półr.) Wojewódzki Ośrodek Koordynujący programy profilaktyki raka piersi i raka szyjki macicy (Prp i Prs), współpracował z K-POW NFZ m.in. w zakresie:

- koordynacji i monitoringu badań mammograficznych (m.in. prowadzonych w mammobusach) na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, zwanego dalej „województwem”;
- udziału przedstawicieli K-POW NFZ w szkoleniach dla realizatorów Prp i Prs;
- przekazywania przez CO do K-POW NFZ protokołów z kontroli jakości badań mammograficznych i cytologicznych oraz wyników audytu;

¹⁸ Lekarz 1 – zatrudniony na podst. kontraktu nr 2/CO/2010 z dnia 30 grudnia 2009 r., zmienionego 5 aneksami oraz kontraktu nr 204/CO/2012 z dnia 2 stycznia 2012 r., zmienionego 2 aneksami; lekarz 2 – zatrudniony na podst. kontraktu nr 109/CO/2006 z dnia 29 grudnia 2006 r., zmienionego 6 aneksami oraz kontraktu nr 150/CO/2012 z dnia 2 stycznia 2012 r., zmienionego 2 aneksami; lekarz 3 – zatrudniony na podst. kontraktu nr 4/CO/2010 z dnia 30 grudnia 2009 r., zmienionego 8 aneksami oraz kontraktu nr 205/CO/2012 z dnia 2 stycznia 2012 r., zmienionego 1 aneksem; lekarz 4 – zatrudniony na podst. kontraktu nr 3/CO/2010 z dnia 30 grudnia 2009 r., zmienionego 7 aneksami oraz kontraktu nr 206/CO/2012 z dnia 2 stycznia 2012 r., zmienionego 1 aneksem.

¹⁹ Lekarz 1 – w dniach: 08-09.10.2009 r., 03.09.2010 r., 14.09.2010 r., 20-21.09.2010 r., 29.09.2010 r., 21.10.2010 r., 31.05.2011 r. i 22.06.2011 r.; lekarz 2 – w dniach: 29.10.2009 r. (w godz. 12.00-15.00), 12.11.2009 r. (w godz. 12.00-17.00), 24.11.2009 r. (w godz. 12.00-15.00), 26.11.2009 r. (w godz. 8.00-11.00), 28.10.2010 r. (w godz. 8.00-13.00), 12.11.2010 r. (w godz. 8.00-13.00), 23.11.2010 r. (w godz. 12.00-16.00) i 25.11.2010 r. (w godz. 8.00-13.00); lekarz 3 – w dniach: 17.08.2009 r., 31.08.2009 r., 09.09.2009 r., 14.09.2009 r., 06.10.2009 r., 08-09.10.2009 r., 14.10.2009 r., 28.04.2010 r. (w godz. 10.00-10.30), 03.09.2010 r., 09.09.2010 r., 14.09.2010 r., 20-21.09.2010 r., 29.09.2010 r., 15.10.2010 r. (w godz. 11.30-13.00), 22.10.2009 r., 21.10.2010 r., 27.10.2010 r., 03.11.2010 r. (w godz. 10.00-10.45), 19.11.2010 r. (w godz. 11.30-13.00), 31.05.2011 r. (w godz. 11.15-13.30), 24.08.2011 r., 31.08.2011 r., 21.09.2011 r., 25.05.2012 r. (w godz. 11.00-11.45 i 12.30-13.15), 28.09.2012 r. (w godz. 13.30-14.30), 28.05.2013 r. i 18.06.2013 r.; lekarz 4 – w dniach: 23.09.2009 r. (w godz. 11.15-12.00), 07.10.2009 r. (w godz. 10.15-11.00), 14.10.2009 r. (w godz. 9.45-11.15), 19.11.2009 r., 01.06.2011 r. (w godz. 11.15-14.45) i 02.12.2011 r. (w godz. 10.45-11.30) i 26.06.2013 r.

²⁰ Patrz przyp. 2.

²¹ Patrz przyp. 3.

- aktualizacji i bieżącego monitoringu zadań związanych z właściwym funkcjonowaniem Systemu Informatycznego Monitorowania Profilaktyki, zwanego dalej „SIMP”, informacji dot. stanu realizacji NPZChN, wyników badań i zestawień statystycznych;
- pozyskiwania informacji z K-POW NFZ dot. stanu rozliczeń nadwykonań w ramach Programu oraz ingerencji WOK w sytuacji nieuregulowania przez K-POW NFZ zaległych należności na rzecz świadczeniodawców;
- pozyskiwania informacji z NFZ dot. placówek wyłonionych w toku postępowania konkursowego na realizację Programu oraz informacji dot. środków przeznaczonych na jego realizację.

(dowód: akta kontroli str. 157-158)

1.6. WOK był w posiadaniu informacji dot. następujących programów profilaktycznych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego (JST) na terenie województwa w latach 2009-2013 (I półr.):

- program szczepień 12-latek z terenu powiatu inowrocławskiego przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV), realizowany od kwietnia 2009 r. do kwietnia 2011 r. w zakresie zakupu szczepionek i przeprowadzenia szczepienia 2317 dziewczynek z roczników: 1996, 1997 i 1998;
- dwa programy zorganizowane przez miasto Bydgoszcz dot. badań przesiewowych w kierunku raka piersi u kobiet w wieku 40-49 lat oraz po 70 roku życia: w 2009 r. – dla 250 kobiet i w 2010 r. – dla 410 kobiet.

Ponadto WOK dysponował informacją o dotowanym przez Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu Regionalnym Programie Przeciwnowotworowej Edukacji Młodzieży Szkół Ponadgimnazjalnych, adresowanym do młodzieży w wieku 16-19 lat, głównie z powiatów o największej zgłaszalności zachorowań na nowotwory, realizowanym do 2011 r.

(dowód: akta kontroli str. 159)

1.7. WOK dysponował wiedzą o populacji kobiet, które korzystają z badań przewidzianych w NPZChN (cytologia, mammografia) z systemu informatycznego SIMP, do którego danych uzyskał dostęp na podstawie dwóch umów zawartych w dniu 3 lipca 2009 r. z NFZ²². W 2012 r. Centralny Ośrodek Koordynujący (COK) przesłał WOK dane dotyczące wykonania w II półroczu 2011 r. badań cytologicznych w ramach ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (AOS) finansowanych przez NFZ. Z danych tych wynikało m.in., iż w województwie wykonano w II półroczu 2011 r. badania cytologiczne w ramach AOS u 20 027 kobiet, tj. u 22,2% populacji kobiet w wieku 25-59 lat, które nie zostały wykazane w tym okresie w SIMP.

(dowód: akta kontroli str. 160-170)

1.8. Począwszy od 2009 r. WOK przejął od K-POW NFZ zadania związane z wysyłką imiennych zaproszeń do kobiet z terenu województwa, dotyczących profilaktycznych badań mammograficznych i cytologicznych w ramach Prp i Prs. Wysyłka zaproszeń prowadzona była w oparciu o SIMP, tzn. o system centralny z ogólnopolską bazą danych pacjentek. Poszczególne etapy wysyłki ww. zaproszeń obejmowały następujących uczestników: [1] zakłady świadczące podstawową opiekę zdrowotną (poz) – każda kobieta korzystająca z opieki lekarza pierwszego kontaktu wybierała przynależność do konkretnej placówki poz; [2] realizatorów badań w ramach Prp i Prs (świadczeniodawców), którzy wypełniali harmonogram zapotrzebowań na zaproszenia; [3] WOK, jako realizatora wysyłki zaproszeń; [4] kobiety, które otrzymywały zaproszenia i korzystały z badań.

²² Umowa nr 20/2009/DSOZ dot. Prs i umowa nr 21/2009/DSOZ dot. Prp.

Organizacja wysyłki zaproszeń składała się z następujących etapów (zadań): [1] umieszczenie w SIMP informacji dla realizatorów (świadczeniodawców) Prp i Prs z terenu województwa o przystąpieniu do realizacji wysyłki zaproszeń, powiadomienie świadczeniodawców drogą elektroniczną (e-mail), umieszczenie komunikatu na stronie internetowej WOK oraz telefoniczna informacja o możliwości wypełniania harmonogramu na wysyłkę zaproszeń; [2] każdy świadczeniodawca, który przystąpił do realizacji wysyłki zaproszeń, wypełniał w SIMP harmonogram zapotrzebowań na zaproszenia dla swojej jednostki, tj. wpisywał liczbę zaproszeń, jaka miała być wygenerowana w każdym tygodniu wysyłki z danymi jego placówki; [3] pracownik WOK wybierał tydzień, na który generował zaproszenia. SIMP generował wysyłkę zaproszeń na centralnych serwerach (za pomocą algorytmów wybierał konkretne pacjentki do wysłania zaproszeń). Pracownik WOK pobierał wygenerowany dokument w postaci pliku pdf. Na każdej stronie tego dokumentu przygotowane były dane adresata wysyłki i dane podane przez realizatora (m.in. telefon rejestracji i adres, gdzie miały być wykonywane badania); [4] WOK drukował wygenerowany w formie pliku pdf dokument i kopertował zaproszenia, a następnie wydawał je firmie zewnętrznej, w celu dystrybucji do kobiet objętych badaniami.

Kobiety (pacjentki) były kierowane do realizatorów (świadczeniodawców) stacjonarnych wg przynależności do placówek poz. Każdy świadczeniodawca stacjonarny, który wprowadzał harmonogram do zaproszeń, miał przydzieloną, co najmniej jedną placówkę poz z najbliższej mu (w sensie geograficznym) okolicy. Jeżeli danemu świadczeniodawcy „skończyła się populacja” (przebadał wszystkie kobiety z przydzielonej mu populacji) i zgłaszał chęć wysyłania zaproszeń, pracownik WOK „podpinał” mu populację kobiet od realizatora, który „nie wykorzystał” swojej populacji. Pacjentki zapraszane na badania do mammobusu, wybierane były spośród mieszkanek gminy, na terenie której zaplanowano jego postój.

WOK na bieżąco prowadził analizę zgłaszalności pacjentek na badania w ramach Prp i Prs. Dokonywane były kwartalne rozliczenia oceniające wskaźnik objęcia badaniami populacji. Dane te były przesyłane do COK i MZ oraz publikowane na stronie internetowej CO.

Szczegółowe dane dotyczące realizacji przez Centrum zadań przewidzianych dla WOK w zakresie Prp i Prs w latach 2009-2013 (I półr.), przedstawione zostały w zestawieniu tabelarycznym:

Lp.	Wyszczególnienie	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r. (sprawozdanie za II kw.)	Razem kol. 3-7
1	2	3	4	5	6	7	8
I	Zgłaszalność kobiet na badania						
1.	Liczba kobiet w populacji określonej programem profilaktyki raka szyjki macicy / raka piersi	540 137 270 975	539 917 275 668	539 372 279 450	536 569 281 843	534 964 286 550	2 690 959 1 394 486
2.	Liczba kobiet, do których wysłano imienne zaproszenia	84 337 55 728	96 707 82 749	180 458 133 511	180 040 133 543	3 500 4 201	545 042 409 732
3.	Liczba kobiet, które zgłosiły się na badania cytologiczne/ mammograficzne po otrzymaniu zaproszenia	8 443 37 911	5 951 34 505	7 425 33 249	5 673 30 649	<i>w trakcie realizacji</i>	27 492 136 314
II	Efekty realizacji poszczególnych programów						
1.	Liczba kobiet, u których wykonano badanie cytologiczne / mammograficzne	48 052 49 820	47 200 44 940	47 470 61 908	47 019 55 274	18 761 31 657	208 502 243 599

2.	Liczba kobiet z prawidłowym wynikiem badania cytologicznego / mammograficznego	46 702 47 548	45 982 43 003	46 324 59 322	46 106 52 802	18 390 30 508	203 504 233 183
3.	Liczba kobiet z nieprawidłowym wynikiem badania cytologicznego / mammograficznego	1 350 2 272	1 218 1 937	1 146 2 586	913 2 472	371 1 149	4 998 10 416
4.	Liczba kobiet skierowanych do etapu pogłębionej diagnostyki	728 2 272	531 1 937	575 2 586	477 2 472	211 1 149	2 522 10 416
6.	Liczba kobiet z rozpoznaniem stanu przedrakowego	166	123	123	96	41	549
7.	Liczba kobiet, u których rozpoznano raka szyjki macicy / raka piersi	119 357	105 299	105 406	79 318	15 65	423 1 445
8.	Wskaźnik zgłaszalności kobiet na badania cytologiczne / mammograficzne (iloraz liczby kobiet, które zgłosiły się na badania i liczby kobiet objętej programem)	19,22 30,59	22,04 33,28	24,53 35,34	25,56 39,93	24,39 41,70	- -
III	Kontrola jakości badań profilaktycznych						
1.	Liczba wykonanych przez WOK kontroli jakości badań profilaktycznych raka szyjki macicy – etap diagnostyczny	6	6	5	5	0	22
2.	a) audyt kliniczny zdjęć mammograficznych w ramach programu profilaktyki raka piersi; b) testy specjalistyczne mammografów wykonane u świadczeniodawców realizujących program profilaktyki raka piersi	a) - b) 13	a) 13 b) 12	a) 15 b) 15	a) 12 b) 11	w trakcie realizacji	a) 40 b) 51
IV	Koszty realizacji zadań zleconych przez Ministra Zdrowia w zakresie programu profilaktyki raka szyjki macicy / raka piersi finansowanych z budżetu państwa (zł), w tym:						
1.	Koszty administracyjne WOK	12 000 12 000	24 000 16 800	20 000	18 800	3140,46	70 740,46
	Koszty osobowe WOK	109 200 109 200	114 000 114 000	217 500	229 200	114 600	784 500
2.	Koszty wysyłki imiennych zaproszeń na badania profilaktyczne raka szyjki macicy / raka piersi	124 392,40 81 685	142 715,31 121 641,03	254 386,86 183 038,46	246 147,31 184 121,04	7 308,50 7 647,66	774 950,38 578 133,19
3.	Koszty szkoleń dla personelu realizującego badania profilaktyczne raka szyjki macicy / raka piersi	20 000 80 690	50 000 60 000	18 750 -	6 194,28 -	- -	94 944,28 140 690
4.	Zakup sprzętu przez WOK (zakupy finansowane w ramach wydatków bieżących, gdzie cena jednostkowa nie może przekraczać 3,5 tys. zł i zakupy kopertownic – zaliczane do wydatków majątkowych)	17 000 – kopertow- nica	10 000 10 000	15 000	15 000 22 878 – kopertow- nica	6 769,31	96 647,31
5.	Koszty działań na rzecz poprawy zgłaszalności (kampanie medialne, działania informacyjno-edukacyjne, itp.)	126 500 112 560	72 686,59 75 032,27	215 007,95	199 292,75	88 089,64	889 169,20

Objaśnienia:

czcionka prosta (u góry komórki) – dane dot. Prs

czcionka pochyła – ***kursywa pogrubiona*** (na dole komórki) – dane dot. Prp

Według wyjaśnień Kierownika WOK, analiza poszczególnych czynników wpływających na zgłaszalność, „bezpośrednio jest niewymierna i możliwa do oceny jedynie w ujęciu długofalowym”. Sporządzone przez WOK, na podstawie informacji pozyskanych z SIMP, analizy źródeł wiedzy kobiet o badaniach, wskazywały, iż w przypadku badań mammograficznych głównymi źródłami tej wiedzy były: [1] imienne zaproszenia przesłane pocztą, na co wskazało 37911 kobiet w 2009 r., 34505 kobiet w 2010 r., 33249 w 2011 r. i 30649 w 2012 r.²³; [2] lekarze specjaliści, na których wskazało 6713 kobiet w 2009 r., 3713 w 2010 r., 3044 w 2011 r. i 2690 w 2012 r.; [3] prasa, radio, tv, internet – wskazało 4732 kobiet w 2009 r., 2288 w 2010 r., 1964 w 2011 r. i 2352 w 2012 r. W przypadku badań cytologicznych, główne źródła wiedzy kobiet na ich temat, to: [1] lekarze specjaliści, na których wskazało 33986 kobiet w 2009 r., 21733 w 2010 r., 22291 w 2011 r. i 19490 w 2012 r.; [2] położne (pielęgniarki środowiskowe), wskazało je 17971 kobiet w 2009 r., 11907 w 2010 r., 11970 w 2011 r. i 11790 w 2012 r.; [3] imienne zaproszenia przesłane pocztą, wskazały je 8443 kobiety w 2009 r., 5951 w 2010 r., 7425 w 2011 r. i 5673 w 2012 r.

Poszczególne działania promocyjne były poddawane bieżącej ocenie, głównie pod kątem liczby osób z nich korzystających. I tak np.: akcja z okazji Dni Matki w Collegium Medicum w Bydgoszczy zakończyła się udziałem 170 osób, akcja „Dzień Otwarty w TV” w Bydgoszczy – udziałem 540 osób, a akcja otwarta na festynie „Dziękczynienie w Rodzinie” w Wyższej Szkole Kultury Społecznej i Medialnej w Toruniu – udziałem ok. 5000 osób, z czego 330 skorzystało z wykładów edukacyjnych. Z okazji I Ogólnopolskiej Konferencji „Profilaktyka w onkologii”, dokonano naukowej oceny niektórych działań promocyjnych, a jej wyniki zostały wykorzystane w bieżącej działalności WOK.

(dowód: akta kontroli str. 171-179, 269-270)

1.9. W latach 2009-2013 (I półr.) WOK przedstawił COK wnioski związane z realizacją Programu m.in. w zakresie:

- propozycji zmian w SIMP (zostały wprowadzone);
- organizacji przez WOK szkoleń i przekazania dodatkowych środków na ten cel (rozpatrzone przez COK pozytywnie);
- organizacji kontroli, audytu klinicznego, realizacji zadań na rzecz wysokiej zgłaszalności, uzyskania zgody na produkcję materiałów promocyjnych (rozpatrzone pozytywnie).

W badanym okresie WOK składał do Ministra wnioski odnośnie realizacji Programu dotyczące m.in.:

- zmian w umowach o realizację zadań w ramach Prp i Prs (patrz pkt. 1.1 niniejszego wystąpienia pokontrolnego) – rozpatrzone pozytywnie;
- uzyskania zgody na objęcie honorowym patronatem przez MZ organizowanej przez WOK ogólnopolskiej konferencji pn. „Profilaktyka w onkologii” (rozpatrzone pozytywnie);
- wyrażenia zgody na udział kierownika WOK w konferencji pn. „Onkologia w Polsce 2011” oraz zgody na udział dwóch specjalistów ds. profilaktyki WOK w konferencji dot. psychospołecznych barier korzystania z profilaktyki chorób nowotworowych wśród Polek (finansowane ze środków WOK; wnioski rozpatrzone pozytywnie).

(dowód: akta kontroli str. 180-181)

²³ Powyższe analizy za 2013 rok były w trakcie realizacji.

Nadzór nad realizacją Programu.

1.10. Nadzór WOK nad jakością badań realizowanych w ramach Programu w ośrodkach stacjonarnych odbywał się poprzez: [1] kontrolę jakości wykonywanych badań mammograficznych w ramach Prp; [2] kontrolę jakości badań realizowanych w ramach Prs; [3] audyt kliniczny (ogólnopolski) zdjęć mammograficznych.

WOK w okresie 2009-2013 (I półr.) przeprowadził łącznie 59 kontroli jakości badań mammograficznych, w tym:

- w 2009 r. kontrolę przeprowadzono w 14 ośrodkach. W każdym ośrodku testami kontroli objęto 24 parametry aparatury mammograficznej, przy czym pozytywnie oceniono 11 z 24 parametrów we wszystkich ośrodkach, a w przypadku pozostałych 13 parametrów stwierdzono pojedyncze przypadki uchybień. Kontrolę mammografów w Centrum przeprowadził COK, oceniając pozytywnie 22 spośród 24 kontrolowanych parametrów. Szczegółowe wyniki kontroli oraz wnioski i zalecenia pokontrolne zawarte zostały w protokołach kontroli sporządzonych odrębnie dla każdego z ośrodków. Jednocześnie WOK, w pismach przewodnich do kopii protokołów kontroli przesyłanych kontrolowanemu ośrodkowi, zwracał się do tych ośrodków o poinformowanie WOK „o działaniach zmierzających do wyeliminowania stwierdzonych uchybień”;

- w 2010 r. kontrolę przeprowadzono w 15 ośrodkach, stwierdzając w 4 z nich nieprawidłowości w zakresie niektórych ocenianych parametrów, wzywając do ich szybkiego usunięcia. W 1 z 3 ośrodków WOK przeprowadził ponowną kontrolę („rekontrolę”), w wyniku której stwierdzono eliminację ww. nieprawidłowości;

- w 2011 r. kontrolą objęto 15 ośrodków, stwierdzając w jednym z nich uchybienie, o usunięcie którego zwrócono się do skontrolowanego ośrodka (uchybienia usunięto). W tym samym roku przeprowadzona przez COK kontrola czterech komórek organizacyjnych Centrum wykazała, że badania mammograficzne przeprowadzane były w sposób prawidłowy;

- w 2012 r. skontrolowano 12 ośrodków i oceniono wszystkie z nich pozytywnie. Pozytywnymi ocenami zakończyły się również kontrole jakości badań mammograficznych przeprowadzone w 2012 r. przez COK w 3 komórkach organizacyjnych Centrum;

- w 2013 r. (I półr.) przeprowadzono kontrole jakości badań mammograficznych w 5 ośrodkach, oceniając iż badania te przeprowadzane były w sposób prawidłowy.

W latach 2009-2013 (I półr.) WOK przeprowadził łącznie 78 kontroli jakości badań realizowanych w ramach Prs (31 w 2009 r., 29 w 2010 r., 12 w 2011 r., 5 w 2012 r. i 1 w I półr. 2013 r.), w tym 55 kontroli etapu podstawowego (25 w 2009 r., 22 w 2010 r., 7 w 2011 r., 0 w 2012 r. i 1 w I półr. 2013 r.) i 23 kontrole etapu diagnostycznego (6 w 2009 r., 7 w 2010 r., 5 w 2011 r., 5 w 2012 r. i 0 w I półr. 2013 r.). Wszystkie kontrole zakończono ocenami pozytywnymi, a stwierdzone przypadki uchybień zostały wskazane w protokołach kontroli w celu ich wyeliminowania.

WOK w latach 2010-2013 (I półr.) wysłał do 16 ośrodków realizujących Program (wykonujących badania w ramach Prp i Prs) 55 pism zawierających informacje o rozpoczęciu i zasadach audytu klinicznego oraz o konieczności przekazania do WOK zdjęć mammograficznych do oceny (16 pism w 2010 r., 15 w 2011 r., 11 w 2012 r. i 13 w 2013 r.). Po otrzymaniu ww. zdjęć z ośrodków, WOK przekazał je do oceny COK, który po jej dokonaniu przesłał wyniki audytu klinicznego do WOK. W 2010 r., na 12 ocenianych przez COK ośrodków, 6 uzyskało poziom pożądany (50%), 5 poziom akceptowany (41,7%) i 1 „audyt niezaliczony” (8,3%). W 2011 r., na 13 ośrodków, 9 poziom pożądany (69,2%), 2 poziom akceptowany (15,4%)

i 2 „audyt niezaliczony” (15,4%). W 2012 r., na 11 ośrodków, 10 poziom pożądaný (90,9%) i 1 poziom akceptowany (9,1%).

Ponadto WOK nadzorował działalność ośrodków (jednostek) mammobusowych działających na terenie województwa (w 2010 r. 5 ośrodków, w tym 4 spoza województwa, a w 2011 r. 7 ośrodków, w tym 6 spoza województwa), w zakresie realizacji Programu, m.in. poprzez: [a] monitorowanie terytorialnego podziału działalności tych jednostek na terenie województwa; [b] wnioskowanie o zintensyfikowanie działań promocyjno-rekrutacyjnych dot. badań mammograficznych; [c] ingerowanie w przypadku zgłaszanych nieprawidłowości; [d] wspomaganie ośrodków mobilnych (mammobusowych) w zakresie wyposażenia w materiały edukacyjne.

(dowód: akta kontroli str. 182- 234)

1.11. Do pacjentek z wykrytymi zmianami nowotworowymi SIMP generował list monitorujący z dołączoną ankietą, którą pacjentka powinna wypełnić i odesłać w załączonej do listu kopercie zwrotnej. Wszystkie informacje uzyskane od pacjentek umieszczane były w SIMP. W przypadku braku odpowiedzi od pacjentki, pracownicy WOK wysyłali kolejne wezwanie na badania wraz z prośbą o wyjaśnienie dalszego przebiegu leczenia.

W latach 2009-2013 (I półr.) WOK wysłał 3324 listy monitorujące (831 w 2009 r., 567 w 2010 r., 736 w 2011 r., 686 w 2012 r. i 504 w I półr. 2013 r.), dotyczące nieprawidłowych wyników mammograficznych oraz 439 listów do kobiet, które nie wykonały dalszej diagnostyki po profilaktycznym badaniu cytologicznym (157 w 2009 r., 98 w 2010 r., 81 w 2011 r., 50 w 2012 r. i 53 w I półr. 2013 r.). Do każdego z tych listów załączony został formularz ankiety zawierającej m.in.: dane świadczeniodawcy, datę, rodzaj i wynik badania oraz zalecenia. Załączona też została koperta zwrotna z informacją o przeliczeniu opłaty pocztowej na WOK, jako adresata przesyłki. Od 2011 r. rozpoczęto wysyłanie powtórnych listów monitorujących do pacjentek, które nie odpowiedziały na pierwszy list. W latach 2011-2013 (I półr.) wysłano 510 powtórnych listów monitorujących (203 w 2011 r., 182 w 2012 r. i 125 w I półr. 2013 r.) do kobiet z nieprawidłowymi wynikami badań mammograficznych oraz 60 takich listów (30 w 2011 r., 17 w 2012 r. i 13 w I półr. 2013 r.) do pacjentek, które zostały skierowane do dalszej diagnostyki po badaniu cytologicznym. Do wszystkich tych listów załączono ww. formularze ankiet i koperty zwrotne. Łącznie, w latach 2009-2013 (I półr.) otrzymano zwrot wypełnionych ankiet w liczbie: [a] 1217 (36,6% monitorowanych pacjentek) dotyczących badań mammograficznych (436 w 2009 r., 289 w 2010 r., 225 w 2011 r., 157 w 2012 r. i 110 w I półr. 2013 r.); [b] 110 (25,1% monitorowanych pacjentek) dotyczących badań cytologicznych (38 w 2009 r., 22 w 2010 r., 13 w 2011 r., 32 w 2012 r. i 5 w I półr. 2013 r.).

(dowód: akta kontroli str. 235-241)

1.12. WOK w latach 2009-2012²⁴ zorganizował łącznie 21 szkoleń dla realizatorów Prp i Prs na łączną kwotę 204 741,29 zł, w których uczestniczyło 788 osób, w tym:

- w 2009 r. 8 szkoleń na łączną kwotę 82 413,81 zł, w których uczestniczyło 309 osób. Wśród tych szkoleń były m.in.: [1] warsztaty dla techników elektroradiologii (uczestniczyło 15 osób, koszt: 41 830,00 zł); [2] kurs dokształcający dla techników radiologii realizujących Prp (26 osób, koszt: 12 984,00 zł); [3] spotkanie z pielęgniarkami i położnymi środowiskowymi (101 osób, koszt: 6 949,81 zł);

- w 2010 r. 8 szkoleń na łączną kwotę 95 964,50 zł, w których uczestniczyły 284 osoby. Wśród tych szkoleń były m.in.: [1] warsztaty dla techników radiologii

²⁴ W I półroczu 2013 r. szkoleń nie organizowano.

(19 osób, koszt: 43 690,00 zł); [2] kurs dla cytodiagnostów (16 osób, koszt: 35 071,93 zł); [3] szkolenie dot. efektywnego zachęcania pacjentek do wykonywania cytologicznych badań profilaktycznych (31 osób, koszt: 5 700,00 zł);

- w 2011 r. 3 szkolenia na łączną kwotę 18 750,00 zł, w których uczestniczyły 94 osoby, w tym: [1] kurs doształcający dla położnych i położnych rodzinnych w zakresie umiejętności pobierania rozmazów cytologicznych (35 osób, koszt: 10 012,32 zł); [2] spotkanie podsumowujące rok 2011 wraz z warsztatami „Efektywna komunikacja i sposoby motywowania pacjentek do wykonywania badań profilaktycznych” (45 osób, koszt: 7 732,68 zł); [3] spotkanie dla realizatorów etapu diagnostycznego (14 osób, koszt: 1 005,00 zł);

- w 2012 r. 2 szkolenia na łączną kwotę 7 612,98 zł, w których uczestniczyło 101 osób, w tym: [1] konferencja pn. „Poprawa zgłaszalności do badań profilaktycznych” (38 osób, koszt: 1 448,70 zł); [2] szkolenie dla lekarzy ginekologów uczestniczących w Prs (63 osoby, 6 164,28 zł).

Dokonano ewaluacji 2 szkoleń.

(dowód: akta kontroli str. 242-243)

1.13. Wskaźnik zgłaszalności kobiet na badania mammograficzne w latach 2009-2013 (I półr.) wynosił: 30,6% w 2009 r., 33,3% w 2010 r., 35,3% w 2011 r., 39,9% w 2012 r. i 41,7% w I półr. 2013 r., a wskaźnik zgłaszalności na badania cytologiczne, w tych samych latach, odpowiednio: 19,2%, 22,0%, 24,5%, 25,6% i 24,4%.

Dane dotyczące wielkości współczynnika zachorowalności i umieralności, WOK pozyskiwał z WK-P RN. Dane do tego rejestru wprowadzane były z dwuletnim opóźnieniem. Ostatni opracowany i możliwy do uzyskania na dzień zakończenia kontroli okres statystyczny, dotyczył 2010 r. Od 2011 r., na podstawie zapisu w umowie z Ministrem, WOK ma obowiązek przekazywania do MZ danych dotyczących wskaźników zachorowalności i śmiertelności na raka piersi i raka szyjki macicy. Dane dotyczące lat 2007-2011 WOK przekazał MZ w sprawozdaniach merytorycznych w 2011 r. i 2012 r.

Standaryzowany współczynnik zachorowalności na raka piersi w województwie wynosił 58,48 w 2009 r. i 51,50 w 2010 r., natomiast standaryzowany współczynnik umieralności na tego raka – 17,1 w 2009 r. i 14,8 w 2010 r.

Standaryzowany współczynnik zachorowalności na raka szyjki macicy w województwie wynosił 10,81 w 2009 r. i 13,55 w 2010 r., natomiast standaryzowany współczynnik umieralności na tego raka – 5,4 w 2009 r. i 5,3 w 2010 r.

(dowód: akta kontroli str. 269-278)

1.14. Ośrodek kosztów „Zakład Profilaktyki i Promocji Zdrowia WOK” został wprowadzony zarządzeniem Dyrektora Centrum i funkcjonował od 1 stycznia 2006 r. (symbol konta ośrodka kosztów WOK: 504-432). Księgowanie kosztów WOK odbywało się, stosownie do instrukcji „Zasady rachunkowości”, na kontach zespołu 4 „Koszty według rodzajów” oraz równoległe na kontach zespołu 5 „Koszty według typów działalności” (ośrodki kosztów). Poniesione koszty, w związku z realizacją programów zdrowotnych, księgowane były zgodnie z zasadą memoriału (odnoszone do okresu, którego dotyczyły) na podstawie dokumentów źródłowych na kontach zespołów 4 i 5 po stronie Wn.

Zgodnie z zapisami umów na realizację programów zdrowotnych „zleceniobiorca zobowiązany jest do prowadzenia odrębnej ewidencji księgowej dla zadań realizowanych w ramach umowy”.

W związku z powyższym, Dyrektor ds. Ekonomicznych Główny Księgowy Centrum oświadczyła, iż: [a] umowy dotacji oraz programów zdrowotnych są dodatkowo

ewidencjonowane na koncie pozabilansowym 998, które jest rozszerzone o analityki, tj. tytuły poszczególnych umów dotacji i programów zdrowotnych; [b] wydatki związane z realizacją programów zdrowotnych, na podstawie wyciągów bankowych ewidencjonowane są na koncie 998 „Umowy dotacji i programów zdrowotnych” po stronie Wn; [c] uznanie rachunku bankowego przez MZ odnotowywane jest po stronie Ma konta 998; [d] w przypadku, gdy zleceniodawca wymaga wystawienia faktury, księgowana jest ona na kontach zespołu 2 i 7 (należność i przychód) oraz dodatkowo na koncie 998 po stronie Wn.

(dowód: akta kontroli str. 279-312)

1.15. Analiza zestawień dekretów na kontach 504-43 (ewidencji pozabilansowej) CO w latach 2009-2013 (I półr.) wykazała wydatki w kwotach: [1] 891 927,40 zł w 2009 r.; [2] 1 124 599,00 zł w 2010 r.; [3] 981 297,30 zł w 2011 r.; [4] 93 9991,10 zł w 2012 r.; [5] 241 655,57 zł w I półr. 2013 r., które były równe kwotom środków przekazanych w tych latach przez MZ zgodnie z umowami na realizację zadań w ramach Prp i Prs. Ze szczegółowych zapisów powyższej ewidencji księgowej wynikało, że środki finansowe otrzymane przez WOK z MZ zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem.

(dowód: akta kontroli str. 313-323)

1.16. Ustalone na podstawie ewidencji księgowej CO koszty funkcjonowania WOK w poszczególnych latach 2009-2013 (I półr.) wynosiły: [1] 891 927,40 zł w 2009 r.; [2] 1 124 599,00 zł w 2010 r.; [3] 981 297,30 zł w 2011 r.; [4] 939 991,10 zł w 2012 r.; [5] 241 655,57 zł w I półr. 2013 r., a koszty realizacji poszczególnych zadań były równe planowanym kosztom tych zadań wyszczególnionym w kosztorysach załączonych do umów zawartych przez Centrum z Ministrem w latach 2009-2013.

(dowód: akta kontroli str. 110-116, 313-323)

1.17. WOK przekazał Ministrowi końcowe rozliczenia merytoryczno-finansowe i sprawozdania roczne za lata 2009-2012 w terminie do dnia 15 stycznia roku następującego po roku rozliczeniowym, a za II kwartał 2013 r. – do dnia 10 lipca 2013 r., tzn. zgodnie z warunkami umów dot. realizacji Prp i Prs. Środki finansowe otrzymane w ramach tych umów zostały przez WOK wykorzystane w całości.

(dowód: akta kontroli str. 110-116)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Dyrektor Centrum podpisał 25 umów cywilnoprawnych (umowy zlecenia lub umowy o dzieło) na wykonanie niektórych działań podczas realizacji zadań w ramach Prp i Prs (wykłady, szkolenia, kontrole) za łączną kwotę wynagrodzenia brutto 85 673,70 zł, z czterema lekarzami kontraktowymi, którzy zadania objęte ww. umowami wykonywali w dniach i godzinach, w których zobowiązani byli wykonywać świadczenia opieki zdrowotnej na rzecz pacjentów Centrum, stosownie do „Harmonogramów-zasoby”, tj. załączników do umów PRO²⁵ i AOS²⁶, zawartych przez CO z K-POW NFZ w latach 2009-2013.

Powyższa sytuacja dotyczyła czterech lekarzy kontraktowych wykonujących ww. zadania na podstawie następujących umów (odpowiednio):

1) pięć umów na łączną kwotę wynagrodzenia brutto 20 273,70 zł²⁷;

²⁵ Patrz przyp. 2.

²⁶ Patrz przyp. 3.

²⁷ Lekarz 1: umowa zlecenia nr 81/2009 z dn. 01.10.2009 r. na kwotę wynagrodzenia brutto 5 773,70 zł, umowa nr W/34/07/2010/WOK z 30.07.2010 r. na wynagrodzenie brutto 2 700,00 zł, umowa nr W/30/07/2010/WOK z 30.07.2010 r. na wynagrodzenie brutto 10 500,00 zł, umowa

- 2) dwie umowy na łączną kwotę wynagrodzenia brutto 9 000,00 zł²⁸;
- 3) trzynaście umów na łączną kwotę wynagrodzenia brutto 50 700,00 zł²⁹;
- 4) pięć umów na łączną kwotę wynagrodzenia brutto 5 700,00 zł³⁰.

Powyższe naruszało postanowienia § 2 tych umów, stosownie do których świadczenia w poszczególnych zakresach udzielane są przez osoby wymienione w załączniku nr 2 do umowy („Harmonogram-zasoby”), zgodnie z harmonogramem pracy określonym w tym załączniku.

(dowód: akta kontroli str. 244-265, 1231-1554)

Dyrektor Centrum wyjaśnił, iż przyczyną powyższego było to, że umowy z Ministrem zawierane są w okresie marzec-kwiecień danego roku i w trakcie ich realizacji pojawiają się kolejne zadania przewidziane dla WOK (szkolenia, kontrole, wykłady). Umowy cywilnoprawne na wykonanie tych zadań są, zdaniem Dyrektora CO, „zawierane zgodnie z doraźnymi potrzebami realizowanego zadania”, a ustalenie terminów wykonania tych zadań następuje często jedynie z kilkudniowym wyprzedzeniem. Ponadto, według wyjaśnień Dyrektora Centrum, podczas realizacji umów cywilnoprawnych przez lekarzy zatrudnionych w CO: „Za każdym razem, nadrzędne pozostawało zabezpieczenie świadczeń medycznych w gabinetach lekarskich przez zastępujące osoby. Zmianom nie uległy godziny ani miejsce przyjęcia pacjentów. Umowy cywilnoprawne lekarzy mają charakter zadaniowy, a zatem wynagrodzenie pobierane jest jedynie za wykonane świadczenia”.

(dowód: akta kontroli str. 1555-1556, 1560)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości³¹ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

nr W/21/05/2011/WOK z 16.05.2011 r. na wynagrodzenie brutto 600,00 zł i umowa nr W/39/06/2011/WOK z 16.06.2011 r. na wynagrodzenie brutto 700,00 zł.

²⁸ Lekarz 2: umowa nr W/52/10/2009/WOK z 19.10.2009 r. na wynagrodzenie brutto 3 600,00 zł i umowa nr W/62/10/2010/WOK z 08.10.2010 r. na wynagrodzenie brutto 5 400,00 zł.

²⁹ Lekarz 3: umowa nr W/42/10/2009/WOK z 01.09.2009 r. na wynagrodzenie brutto 2 700,00 zł, umowa nr W/29/09/2009/WOK z 01.09.2009 r. na wynagrodzenie brutto 18 000,00 zł, umowa nr W/65/10/2010/WOK z 27.10.2010 r. na wynagrodzenie brutto 900,00 zł, umowa nr W/42/09/2010/WOK z 14.09.2010 r. na wynagrodzenie brutto 600,00 zł, umowa nr W/32/07/2010/WOK z 30.07.2010 r. na wynagrodzenie brutto 4 500,00 zł, umowa nr W/27/07/2010/WOK z 30.07.2010 r. na wynagrodzenie brutto 16 500,00 zł, umowa nr W/16/04/2010/WOK z 16.04.2010 r. na wynagrodzenie brutto 300,00 zł, umowa nr W/24/05/2011/WOK z 16.05.2011 r. na wynagrodzenie brutto 900,00 zł, umowa nr W/40/06/2011/WOK z 16.06.2011 r. na wynagrodzenie brutto 3 500,00 zł, umowa nr W/9/05/2012/WOK z 17.05.2012 r. na wynagrodzenie brutto 600,00 zł, umowa nr W/21/09/2012/WOK z 18.09.2012 r. na wynagrodzenie brutto 300,00 zł, umowa nr W/10/05/2013/WOK z 06.05.2013 r. na wynagrodzenie brutto 1 200,00 zł i umowa nr W/08/04/2013/WOK z 15.04.2013 r. na wynagrodzenie brutto 700,00 zł.

³⁰ Lekarz 4: umowa nr W/61/11/2009/WOK z 20.11.2009 r. na wynagrodzenie brutto 300,00 zł, umowa nr W/26/09/2009/WOK na wynagrodzenie brutto 2100,00 zł, umowa nr W/25/05/2011/WOK z 16.05.2011 r. na wynagrodzenie brutto 1 200,00 zł, umowa nr W/66/11/2011/WOK z 14.11.2011 r. na wynagrodzenie brutto 300,00 zł, umowa nr W/16/05/2013/WOK z 09.05.2013 r. na wynagrodzenie brutto 1 800,00 zł.

³¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen cząstkowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

2. Realizacja przez Centrum umów zawartych z K-POW NFZ w rodzaju profilaktyczne programy zdrowotne (rak szyjki macicy i rak piersi) oraz badań diagnostycznych przy zastosowaniu metody tomografii pozytonowej w zakresie schorzeń onkologicznych.

Opis stanu faktycznego

2.1. Złożone przez Centrum w latach 2009-2013 (I półr.) do K-POW NFZ oferty (formularze aktualizacyjne i ofertowe) na udzielanie świadczeń w rodzaju profilaktyczne programy zdrowotne w zakresie raka szyjki macicy (prs) i raka piersi (prp) zawierały dokumenty i dane wymagane przez NFZ. Centrum spełniało w zakresie kwalifikacji personelu, wyposażenia w aparaturę medyczną i posiadanej bazy lokalowej, warunki określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej³² i zarządzeniach Prezesa NFZ³³.

Centrum zaoferowało w latach 2009-2013 udzielanie świadczeń w zakresie:

- [a] programu profilaktyki raka piersi – etap podstawowy (prp-p);
 - [b] programu profilaktyki raka piersi – etap pogłębionej diagnostyki (prp-pd);
 - [c] programu profilaktyki raka szyjki macicy – etap diagnostyczny (prs-d);
 - [d] programu profilaktyki raka szyjki macicy – etap pogłębionej diagnostyki (prs-pd).
- Świadczenia te udzielane były w takich komórkach organizacyjnych CO, jak:
- [a] Zakład Patologii Nowotworów w Bydgoszczy przy ul. dr I. Romanowskiej 2 – w zakresie prs-d;
 - [b] Zakład Profilaktyki i Promocji Zdrowia Pracownia Mammografii – Mammobus w Bydgoszczy przy ul. dr I. Romanowskiej 2 – w zakresie prp-p;
 - [c] Zakład Profilaktyki i Promocji Zdrowia – Poradnia Promocji Zdrowia w Bydgoszczy przy ul. dr I. Romanowskiej 2 – w zakresie prs-pd i prp-p;
 - [d] Zakład Profilaktyki i Promocji Zdrowia – Studio Zdrowia Kobiety w Bydgoszczy przy ul. Plac Wolności 1 – w zakresie prp-ps (do kwietnia 2013 r.);
 - [e] Poradnia Profilaktyki Chorób Piersi we Włocławku przy ul. Królewieckiej 2A – w zakresie Prp (w pracowni mobilnej);
 - [f] Pracownia Mammograficzna we Włocławku przy ul. Królewieckiej 2A – w zakresie prp-p (w pracowni stacjonarnej).

Centrum w latach 2009-2012 posiadało 5 mammografów, w tym 4 analogowe i 1 cyfrowy (w cytomammobusie). W 2013 r. 1 mammograf analogowy został zastąpiony mammografem cyfrowym. Ponadto, w związku z likwidacją (od maja 2013 r.) Studia Zdrowia Kobiety w Bydgoszczy, przestał być użytkowany 1 mammograf analogowy. Posiadane przez CO mammografy poddawane były testom podstawowym i specjalistycznym.

(dowód: akta kontroli str. 324-330)

2.2. W okresie objętym kontrolą obowiązywały 2 umowy zawarte przez Centrum z K-POW NFZ na udzielanie świadczeń w rodzaju prp i prs, zmienione łącznie 19 aneksami:

³² Dz. U. Nr 81, poz. 484.

³³ Zarządzenie nr 57/2009/DSOZ Prezesa NFZ z dnia 29 października 2009 r. w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów w rodzaju profilaktyczne programy zdrowotne (zmienione zarządzeniem nr 11/2010/DSOZ z dnia 29 stycznia 2010 r., zarządzeniem nr 35/2011/DSOZ z dnia 7 lipca 2011 r. i zarządzeniem Nr 63/2011/DSOZ z dnia 13 października 2011 r.) oraz zarządzenie nr 98/2012/DSOZ Prezesa NFZ z dnia 21 grudnia 2012 r. w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów w rodzaju profilaktyczne programy zdrowotne (weszło w życie w dniu 1 stycznia 2013 r.).

1) umowa z dnia 17 stycznia 2008 r.³⁴ zawarta na okres od dnia 1 stycznia 2008 r. do dnia 31 grudnia 2010 r., z maksymalną kwotą zobowiązania K-POW NFZ wobec CO w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2009 r. w wysokości 2 212 069,65 zł. Przedmiotem umowy było udzielanie przez CO świadczeń opieki zdrowotnej, w zakresie prp-p i prp-pd oraz prs-d i prs-pd.

Umowa została zmieniona:

a) w 2009 r. 5 aneksami, z których: 3 dotyczyły zmian ww. maksymalnej kwoty zobowiązania, a w ich następstwie – zmian kwot w poszczególnych zakresach świadczeń; 1 dotyczył wprowadzenia tekstu jednolitego umowy i 1 zmiany kwot w zakresie prp-pd i prs-pd, bez zmiany maksymalnej kwoty zobowiązań. W wyniku powyższych zmian maksymalna kwota zobowiązania została zmieniona ostatecznie na 1 558 948,65 zł, tzn. zmniejszona o 653 121,00 zł (o 29,5%);

b) w 2010 r. 3 aneksami, w tym: 1 aneksem (z 15 stycznia 2010 r. z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2010 r.) ustalono maksymalną kwotę zobowiązania K-POW NFZ wobec CO w okresie od 1 stycznia 2010 r. do 31 grudnia 2010 r. zł na 1 818 379,20 zł; 1 aneksem w podstawie prawnej zawarcia umowy przywołano nowe zarządzenia Prezesa NFZ³⁵ oraz 1 aneksem zmieniono jej harmonogram-zasoby;

2) umowa z dnia 14 stycznia 2011 r.³⁶ zawarta na okres od dnia 1 stycznia 2011 r. do dnia 31 grudnia 2013 r., z maksymalną kwotą zobowiązania K-POW NFZ wobec CO w okresie od 1 stycznia 2011 r. do 31 grudnia 2011 r. w wysokości 1 726 052,25 zł. Przedmiotem umowy było udzielanie przez CO świadczeń opieki zdrowotnej, w zakresie prp-p i prp-pd oraz prs-d i prs-pd.

Umowa została zmieniona:

a) w 2011 r. 3 aneksami, z których: 2 aneksami w podstawie prawnej zawarcia umowy przywołano nowe zarządzenia Prezesa NFZ³⁷ i 1 aneksem zmieniono maksymalną kwotę zobowiązania na 1 726 069,20 zł, tzn. zwiększono ją o 16,95 zł oraz zmieniono kwoty w zakresie prp-pd i prs-pd;

b) w 2012 r. 3 aneksami, z których: 1 aneksem (z 18 stycznia 2012 r. z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2012 r.) ustalono maksymalną kwotę zobowiązania K-POW NFZ wobec CO w okresie od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2012 r. zł na 1 950 787,50 zł; 1 aneksem wprowadzono zmiany w zapisie podstawy prawnej zawarcia umowy związane z wejściem w życie ustawy o działalności leczniczej i 1 aneksem zmieniono ww. maksymalną kwotę zobowiązań na 1 950 781,20 zł, tzn. zmniejszono ją o 6,30 zł;

c) w 2013 r. 5 aneksami, z których: 1 aneksem (z 2 stycznia 2013 r. z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2013 r.) ustalono maksymalną kwotę zobowiązania K-POW NFZ wobec CO w okresie od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r. zł na 2 142 237,90 zł; 1 aneksem w podstawie prawnej umowy przywołano nowe zarządzenie Prezesa NFZ³⁸; 2 aneksami zmieniono harmonogramy-zasoby (m.in. harmonogramy postoju mammbusów) i 1 aneksem (z 18 czerwca 2013 r. z mocą obowiązującą od 1 czerwca 2013 r.) zmieniono maksymalną kwotę zobowiązania na 2 142 209,10 zł, tzn. zmniejszono ją o 28,80 zł. Aneksem tym zmniejszono kwotę przeznaczoną na prp-p w Studio Zdrowia Kobiety w Bydgoszczy, z 536 716,80 zł do 178 905,60 zł, tj. o 357 811,20 zł (66,7%), zwiększając jednocześnie kwotę przeznaczoną na prp-p w Poradni Promocji Zdrowia

³⁴ Nr 10/PRO/2009 02-00-00716-09-02 (08-10/B0007/PRO).

³⁵ Nr 57/2009/DSOZ z dnia 29 października 2009 r. i nr 11/2010/DSOZ z 29 stycznia 2010 r.

³⁶ Nr 10/PRO/2011 02-00-00716-11-06 (11-13/B0007/PRO).

³⁷ Jak w przyp. 31 oraz nr 63/2011/DSOZ z dnia 13 października 2011 r.

³⁸ Nr 98/2012/DSOZ z dnia 21 grudnia 2012 r. w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów w rodzaju profilaktyczne programy zdrowotne (weszło w życie w dniu 1 stycznia 2013 r.

w Bydgoszczy, z 536 889,60 zł do 894 672,00 zł, tj. o 357 782,40 zł (66,6%). Powyższa zmiana spowodowana została stwierdzeniem, w wyniku wizytacji przeprowadzonej w dniu 17 kwietnia 2013 r. przez K-POW NFZ, zaniechania udzielania świadczeń przez ww. Studio Zdrowia Kobiety, bez wcześniejszego zgłoszenia tego faktu K-POW NFZ. W związku z powyższym Dyrektor K-POW NFZ pismem z dnia 22 kwietnia 2013 r.³⁹, nałożył na CO karę umowną w wys. 10 734,34 zł, stanowiącą 2% wartości określonej w umowie dla zakresu świadczeń prp-p przewidzianych do wykonania w ww. Studio Zdrowia Kobiety (536 716,80 zł). Stanowisko o nałożeniu powyższej kary, zostało podtrzymane w dniu 7 maja 2013 r.⁴⁰. Centrum w dniu 13 maja 2013 r. wpłaciło na rachunek K-POW NFZ całą nałożoną kwotę kary (10 734,34 zł).

Poza powyższym przypadkiem nie stwierdzono niezgodności realizacji ww. umów z ich warunkami, w szczególności z planami rzeczowo-finansowymi oraz wykazami osób udzielających świadczeń.

(dowód: akta kontroli str. 324-340)

Centrum w latach 2009-2013 (I półr.) nie korzystało z usług podwykonawców na udzielanie świadczeń w rodzaju prp i prs w ramach umów zawartych z K-POW NFZ.

(dowód: akta kontroli str. 328)

2.3. Centrum realizowało świadczenia:

- prs-d – w Zakładzie Patologii Nowotworów w Bydgoszczy przy ul. dr I. Romanowskiej 2, od poniedziałku do piątku, w godz. 7.00-17.00;
- prs-pd – w Poradni Promocji Zdrowia (adres jw.), od poniedziałku do piątku, w godz. 7.30-15.05;
- prp-p – w Pracowni Mammografii (adres, dni i godz. pracy – jw.), w ww. Poradni Promocji Zdrowia, w Studio Zdrowia Kobiety przy pl. Wolności 1 w Bydgoszczy (do kwietnia 2013 r.), w Poradni Profilaktyki Chorób Piersi (pracownia mobilna) i Pracowni Mammograficznej (pracownia stacjonarna) przy ul. Królewieckiej 2A we Włocławku – w poniedziałki, wtorki i piątki (godz. 8.00-15.00) oraz w środy i czwartki (8.00-18.00);
- prp-pd – w ww. Poradni Promocji Zdrowia.

Świadczenia były realizowane zgodnie z harmonogramami określonymi w umowach.

(dowód: akta kontroli str. 341-351)

2.4. W latach 2009-2013 (I półrocze) Centrum zakontraktowało świadczenia w rodzaju prp i prs łącznie na kwotę 9 750 816,85 zł (prp – 7 328 489,85 zł, prs – 2 422 327,00 zł), z czego wykonało świadczenia na kwotę 7 575 107,40 zł (prp – 5 722 358,40 zł, prs – 1 852 749,00 zł), tj. 77,7%. W poszczególnych latach realizacja (tzn. wykonanie i zapłata) przedstawiała się następująco:

- w 2009 r. na zakontraktowane 1 673 163,15 zł (prp – 1 222 951,65 zł, prs – 450 211,50 zł) zrealizowano (tzn. wykonano i zapłacono) 1 662 087,90 zł, (prp – 1 220 808,15 zł, prs – 441 279,75 zł) tj. 99,3%;
- w 2010 r. na zakontraktowane 1 928 233,20 zł (prp – 1 437 026,70 zł, prs – 491 206,50 zł) zrealizowano 1 623 782,25 zł (prp – 1 184 593,50 zł, prs – 439 188,75 zł), tj. 84,2%;
- w 2011 r. na zakontraktowane 1 824 686,20 zł (prp – 1 370 869,20 zł, prs – 453 817,00 zł) zrealizowano 1 823 519,70 zł (prp – 1 369 960,20 zł, prs – 453 559,50 zł), tj. 99,9%;

³⁹ Znak: 02 NFZ/WSOZR-A/600-54/13.

⁴⁰ Pismem Dyrektora K-POW NFZ – znak: 02 NFZ/WSOZR-A/600-61/13.

- w 2012 r. na zakontraktowane 2 066 653,20 zł (prp – 1 571 569,20 zł, prs – 495 084,00 zł) zrealizowano 1 816 075,80 zł (prp – 1 430 340,30 zł, prs – 385 735,50 zł), tj. 87,9%;

- w I półroczu 2013 r. na zakontraktowane (na cały rok) 2 258 081,10 zł (prp – 1 726 073,10 zł, prs – 532 008,00 zł) wykonano 649 641,75 zł (prp – 516 656,25 zł, prs – 132 985,50 zł), tj. 28,8%, z czego zapłacono 596 327,55 zł (prp – 469 097,55 zł, prs – 127 230,00 zł).

Realizacja poszczególnych rodzajów świadczeń w latach 2009-2013 (I półr.) przedstawiała się następująco:

– prp-p – na zakontraktowane 6 240 153,60 zł zrealizowano 4 808 678,40 zł, tj. 77,1%, przy czym: w 2009 r. na 1 034 390,40 zł zrealiz. 1 034 294,40 zł (99,99%), w 2010 r. na 1 224 739,20 zł zrealiz. 1 033 776,00 zł (84,4%), w 2011 r. na 1 188 259,29 zł zrealiz. 1 187 395,20 zł (99,9%), w 2012 r. na 1 302 739,20 zł zrealiz. 1 168 732,80 zł (89,7%) i w I półr. 2013 r. na zakontraktowane (na cały rok) 1 490 025,60 zł wykonano 384 480,00 zł (25,8%), z czego zapłacono 370 828,80 zł;

– prp-pd – na zakontraktowane 1 088 336,25 zł zrealizowano 913 680,00 zł, tj. 84,0%, przy czym: w 2009 r. na 188 561,25 zł zrealiz. 186 513,75 zł (98,9%), w 2010 r. na 212 287,50 zł zrealiz. 150 817,50 zł (71,0%), w 2011 r. na 182 610,00 zł zrealiz. 182 565,00 zł (99,98%), w 2012 r. na 268 830,00 zł zrealiz. 261 607,50 zł (97,3%) i w I półr. 2013 r. na zakontraktowane (na cały rok) 236 047,50 zł wykonano 132 176,25 zł (56,0%), z czego zapłacono 98 268,75 zł;

– prs-p (etap podstawowy) – na zakontraktowane 554 429,50 zł zrealizowano 419 404,5 zł, tj. 75,6%, przy czym: w 2009 r. na 114 214,50 zł zrealiz. 105 519,00 zł (92,4%); w 2010 r. na 109 854,00 zł zrealiz. 102 357,00 zł (93,2%), w 2011 r. na 98 617,00 zł zrealiz. 98 608,50 zł (99,99%), w 2012 r. na 115 872,00 zł zrealiz. 84 583,50 zł (73,0%) i w I półr. 2013 r. na zakontraktowane (na cały rok) 115 872,00 zł wykonano 28 381,50 zł (24,5%), z czego zapłacono 27 591,00 zł;

– prs-dc (etap diagnostyki cytologicznej) – na zakontraktowane 1 551 717,00 zł zrealizowano 1 181 277,00 zł, tj. 76,1%, przy czym w 2009 r. na 307 017,00 zł zrealiz. 100%, w 2010 r. na 326 700,00 zł zrealiz. 282 393,00 zł (86,4%), w 2011 r. na 279 000,00 zł zrealiz. 278 991,00 zł (99,99%); w 2012 r. na 283 500,00 zł zrealiz. 236 844,00 zł (83,5%) i w I półr. 2013 r. na zakontraktowane (na cały rok) 355 500,00 zł wykonano 76 032,00 zł (21,4%), z czego zapłacono 74 547,80 zł;

– prs-pd – na zakontraktowane 316 180,50 zł zrealizowano 252 022,50 zł, tj. 79,7%, przy czym: w 2009 r. na 28 980,00 zł zrealiz. 28 743,75 zł (99,2%), w 2010 r. na 54 652,50 zł zrealiz. 54 438,75 zł (99,6%), w 2011 r. na 76 200,00 zł zrealiz. 75 960,00 zł (99,7%), w 2012 r. na 95 712,00 zł zrealiz. 64 308,00 zł (67,2%) i w I półr. 2013 r. na zakontraktowane (na cały rok) 60 636,00 zł wykonano 28 572,00 zł (47,1%), z czego zapłacono 25 092,00 zł.

Cena jednostki rozliczeniowej świadczeń w okresie objętym kontrolą kształtowała się w sposób następujący:

- prp-p – 9,60 zł przez cały ten okres;

- prp-pd – 11,25 zł przez cały okres;

- prs-p – 8,50 zł przez cały okres;

- prs-dc – 9,00 zł przez cały okres;

- prs-pd – 11,25 zł w latach 2009-2010 i 12,00 zł w latach 2011-2013 (I półr.).

(dowód: akta kontroli str. 352-355)

Dyrektor Centrum wyjaśnił, iż różnice pomiędzy wartościami zakontraktowanych i wykonanych świadczeń w poszczególnych latach, „związane były z nieprzewidywalną liczbą świadczeń we wszystkich etapach obu programów profilaktycznych”. Jego zdaniem, w wyniku wysyłki zaproszeń oraz działań na rzecz

wysokiej zgłaszalności, liczba badań etapu podstawowego uległa zmianom, które trudno określić. W opinii Dyrektora Centrum, liczba osób zgłaszających się do badań etapów pogłębionych, ściśle koreluje z liczbą badań wykonywanych przez innych świadczeniodawców, gdyż to oni kierują osoby z nieprawidłowym wynikiem do CO. Ponadto, w ocenie Dyrektora CO, umowy zawierane na początku roku nie są w stanie precyzyjnie określić liczby świadczeń, a dopiero nadzór nad realizacją badań obu etapów prowadzony przez NFZ za pomocą SIMP, pozwala na bieżąco dokonywać korekt wykonywanej liczby badań.

(dowód: akta kontroli str. 1557, 1561)

K-POW NFZ wywiązywał się terminowo z obowiązku przekazywania Centrum należności za wykonane świadczenia.

(dowód: akta kontroli str. 356-372)

2.5. W okresie objętym kontrolą badania mammograficzne przeprowadzono u 243 599 kobiet (17,5% populacji określonej prp), w tym u: 49 820 w 2009 r., 44 940 w 2010 r., 61 908 w 2011 r. 55 274 w 2012 r. i 31 657 w I półr. 2013 r. Prawidłowe wyniki tych badań stwierdzono u 233 183 kobiet, tj. u 95,7%. Na etap pogłębionej diagnostyki skierowano 10 416 kobiet. Raka piersi rozpoznano u 1 445 kobiet. W ww. okresie badania cytologiczne wykonano u 208 502 kobiet (7,7% populacji określonej prs), w tym u: 48 052 w 2009 r., 47 200 w 2010 r., 47 470 w 2011 r., 47 019 w 2012 r., i 18 761 w I półr. 2013 r. Prawidłowe wyniki tych badań stwierdzono u 203 504 kobiet, tj. u 97,6%. Na etap pogłębionej diagnostyki skierowano 2 522 kobiety. Stan przedrakowy rozpoznano u 549, a raka szyjki macicy u 423 kobiet.

Łącznie wykonano 452 101 badań mammograficznych i cytologicznych, którymi objęto 11,1% populacji określonej prp i prs. Prawidłowe wyniki uzyskało łącznie 436 687 kobiet, tj. 96,6% badanych.

(dowód: akta kontroli str. 269, 271)

2.6. W Centrum działań (od 2007 r.) elektroniczny system wypełniania kart zgłoszenia nowotworu złośliwego (MZ/N-1a) oraz drukowania ich w formie papierowej i przekazywania na bieżąco do rejestru. Od 1 stycznia 2010 r. nastąpiło przejmowanie tych kart przez WK-P RN. Powyższy system umożliwił stworzenie rejestru użytkowników i przekazywanie zgłoszeń w sposób automatyczny i wymuszony. Liczba zgłoszeń-rekordów tych kart w latach 2009-2013 (III kw.) wyniosła ogółem 223 184, w tym: 45 425 w 2009 r., 44 853 w 2010 r., 48 567 w 2011 r., 50 676 w 2012 r. i 33 663 w 2013 r. (III kw.). Powyższe liczby obejmowały liczby nowych zachorowań, kontroli oraz zgonów, które były poddawane analizie i weryfikacji przez WK-P RN i służyły jako podstawa bazy rejestru danych o nowych zachorowaniach i zgonach na dany rok. Liczba zgłoszeń kart zweryfikowanych jako nowe zachorowania w bazie WK-P RN, a wypełnionych przez CO w latach 2009-2013 (III kw.), wyniosła ogółem 15 375, w tym: 4 472 w 2009 r., 4 765 w 2010 r. i 5 373 w 2011 r. oraz w opracowaniu 675 z 2012 r. i 90 z 2013 r. Aktualną na koniec III kw. 2013 r. zamkniętą bazą danych, przekazaną przez WK-P RN do Krajowego Rejestru Chorób Nowotworowych w Warszawie, była baza za 2011 r. WK-P RN przekazywał karty MZ/N-1a w formie elektronicznej do KRChN w terminie do 30 czerwca z danymi za rok poprzedni.

(dowód: akta kontroli str. 373-378)

2.7. Świadczenia profilaktyczne wykonywało w Centrum:

1) w zakresie prp-p (porada profilaktyczna): 10 lekarzy specjalistów radiologii i diagnostyki obrazowej, 1 elektroradiolog z wyższym wykształceniem, 10 techników elektroradiologii – zatrudnieni na podstawie umowy cywilnoprawnej;

- 2) w zakresie prp-pd (zatrudnieni na podstawie umowy cywilnoprawnej):
- a) personel dla mammografii uzupełniającej: 4 lekarzy specjalistów radiologii i diagnostyki obrazowej, 1 elektroradiolog z wyższym wykształceniem, 7 techników elektroradiologii;
 - b) personel do badania usg piersi: 4 lekarzy specjalistów radiologii i diagnostyki obrazowej, 3 lekarzy specjalistów z uprawnieniami ultrasonograficznymi;
 - c) personel do biopsji cienkoigłowej z użyciem technik obrazowych: 4 lekarzy specjalistów radiologii i diagnostyki obrazowej, 3 lekarzy specjalistów z uprawnieniami ultrasonograficznymi;
 - d) personel do biopsji gruboigłowej z użyciem technik obrazowych: 4 lekarzy specjalistów radiologii i diagnostyki obrazowej, 3 lekarzy specjalistów z uprawnieniami ultrasonograficznymi;
- 3) w zakresie prs-p⁴¹: 9 lekarzy specjalistów położnictwa i ginekologii (umowy cywilnoprawne) oraz 3 położne (3 etaty);
- 4) w zakresie prs-dc: 3 lekarzy specjalistów patomorfologii (umowy cywilnoprawne) i 5 diagnostów laboratoryjnych posiadających udokumentowane umiejętności w wykonywaniu badań cytologicznych (5 etatów);
- 5) w zakresie prs-pd (umowy cywilnoprawne): 5 lekarzy specjalistów położnictwa i ginekologii, 1 lekarz specjalista ginekologii onkologicznej oraz 2 lekarzy specjalistów położnictwa i ginekologii posiadających udokumentowane umiejętności w wykonywaniu badań kolposkopowych.

(dowód: akta kontroli str. 379-387)

2.8. Centrum, w celu umożliwić pacjentkom umawianie się drogą elektroniczną na wizyty, stosownie do art. 23a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych⁴², umieszcza codziennie na stronie internetowej CO dane dotyczące kolejki oczekujących na świadczenia zdrowotne, odnoszące się zarówno do przyjęcia na oddział, jak również do świadczeń ambulatoryjnych. Rejestracja na świadczenia odbywa się poprzez e-mail za pomocą tzw. call center. Ponadto Centrum jest na etapie implementacji nowego oprogramowanie typu HIS (*hospital information system*), w którym jednym z modułów jest oprogramowanie służące rejestracji elektronicznej.

(dowód: akta kontroli str. 388-400)

2.9. Uzyskane przychody ze środków K-POW NFZ, poniesione koszty działalności i zarządu oraz wynik na działalności Centrum podczas realizacji świadczeń zakontraktowanych w latach 2009-2013, przedstawiały się następująco:

1) realizacja umów w rodzaju prp i prs (PRO):

- a) w 2009 r. – przychody: 1 556 568,90 zł, koszty: 2 329 053,40 zł, wynik: (-)772 484,50 zł;
- b) w 2010 r. – przychody: 1 521 425,25 zł, koszty: 2 354 325,78 zł, wynik: (-)832 900,53 zł;
- c) w 2011 r. – przychody: 1 724 911,20 zł, koszty: 2 476 099,50 zł, wynik: (-)751 188,30 zł;
- d) w 2012 r. – przychody: 1 731 492,30 zł, koszty: 2 697 542,04 zł, wynik: (-)966 049,74 zł;

⁴¹ Program realizowany był na etapie podstawowym (pobranie materiału z szyjki macicy do przesiewowego badania cytologicznego) w ramach umowy nr 02-00-00716-11-17 (11-13/B0007/AOS) zawartej w dniu 28 stycznia 2011 r. pomiędzy Centrum a K-POW NFZ na udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju ambulatoryjna opieka specjalistyczna (AOS).

⁴² Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 ze zm.

e) w I półr. 2013 r. – przychody: 568 736,55 zł, koszty: 1 264 685,16 zł, wynik: (-)695 948,61 zł;

2) realizacja umów (AOS)⁴³ w zakresie prs-p:

a) w 2009 r. – przychody: 105 519,00 zł, koszty: 231 161,68 zł, wynik: (-)125 642,68 zł;

b) w 2010 r. – przychody: 102 357,00 zł, koszty: 134 435,86 zł, wynik: (-)32 078,86 zł;

c) w 2011 r. – przychody: 98 608,50 zł, koszty: 120 665,06 zł, wynik: (-)22 056,56 zł;

d) w 2012 r. – przychody: 84 583,50 zł, koszty: 118 401,88 zł, wynik: (-)33 818,38 zł;

e) w I półr. 2013 r. – przychody: 27 591,00 zł, koszty: 43 771,90 zł, wynik: (-)16 180,90 zł.

W ofertach składanych przez CO w K-POW NFZ na realizację powyższych świadczeń, nie były wymagane kalkulacje kosztów. Ceny zostały ustalone przez NFZ. Pani Maria Stejbach Dyrektor ds. Ekonomicznych Główny Księgowy Centrum oświadczyła, iż w latach 2009-2013, przygotowując oferty do umów w zakresie PRO i AOS, CO brało pod uwagę: [a] wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych za rok poprzedni, ogłaszanych przez Prezesa GUS; [b] wykonanie umowy w latach poprzednich; [c] dane epidemiologiczne wskazujące na tendencję wzrostową zachorowalności na nowotwory złośliwe w województwie.

(dowód: akta kontroli str. 401-411)

Badania diagnostyczne przy zastosowaniu metody tomografii pozytonowej (PET) w zakresie schorzeń onkologicznych.

2.10. W okresie objętym kontrolą obowiązywały 2 umowy, które Centrum zawarło z K-POW NFZ na świadczenia zdrowotne kontraktowane odrębnie (SOK) w zakresie badań izotopowych, terapii izotopowej oraz badań diagnostycznych przy zastosowaniu pozytonowej tomografii emisyjnej (PET). Były to:

[1] umowa nr 11/SOK/2008, 02-00-00716-09-03 (08-10/B0007/SOK) zawarta w dniu 28 grudnia 2008 r. na okres od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2010 r. z maksymalną kwotą zobowiązań K-POW NFZ wobec CO w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2009 r.: do 11 869 250,00 zł. Przedmiotem umowy było udzielanie przez CO świadczeń SOK w zakresach: [a] badania izotopowe – 13 000 pkt. x 10,70 zł/pkt; [b] terapia izotopowa – 64 500 pkt x 10,70 zł/pkt; [c] pozytonowa tomografia emisyjna (PET) – 2 400 świadczeń x 4 600,00 zł/ świadczenie. Na mocy ugody z 10 sierpnia 2010 r. K-POW NFZ zobowiązał się zapłacić CO dodatkowe wynagrodzenie w wysokości 7 682 000,00 zł z tytułu udzielania w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2009 r. świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju SOK w zakresie PET w ilości przekraczającej liczbę jednostek rozliczeniowych określonych w umowie (1 670 x 4 600,00 zł);

[2] umowa nr 11/SOK/2011, 02-00-00716-11-08 (11-13/B0007/SOK) zawarta w dniu 14 stycznia 2011 r. na okres od 1 stycznia 2011 r. do 31 grudnia 2013 r. z maksymalną kwotą zobowiązań K-POW NFZ wobec CO w okresie od 1 stycznia 2011 r. do 31 grudnia 2011 r.: do 19 571 549,20 zł. Przedmiotem umowy było udzielanie przez CO świadczeń SOK w zakresach: [a] badania izotopowe –

⁴³ Etap podstawowy – pobranie materiału z szyjki macicy do przesiewowego badania cytologicznego – w ramach umów: nr 02-00-00716-09-04 (08-10/B0007/AOS) z dnia 17 stycznia 2008 r. (ze zm.) oraz nr 02-00-00716-11-17 (11-13/B0007/AOS) z dnia 28 stycznia 2011 r. (ze zm.), zawartych pomiędzy Centrum a K-POW NFZ na udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju ambulatoryjna opieka specjalistyczna (AOS).

65 120 pkt. x 10,70 zł/pkt; [b] terapia izotopowa – 83 436 pkt x 10,70 zł/pkt; [c] PET – 3 996 świadczeń x 4 500,00 zł/ świadczenie.

Umowę zmieniono 14 aneksami, m.in. aneksem nr 12 z dnia 8 maja 2013 r. ustalono ostatecznie maksymalną kwotę zobowiązań na 19 711 856,70 zł, w tym: PET – 4 396 świadczenia x 4 100,00 zł/świadczenie, badania izotopowe – 83 119 pkt x 10,70 zł/ pkt i terapia izotopowa – 74 662 pkt x 10,70 zł/pkt.

(dowód: akta kontroli str. 412-413)

Centrum posiadało 2 skanery PET-CT:

1) Siemens Biograph 6 LSO, rok zakupu: 2003, wartość zakupu 15 170 164,33 zł – zakup finansowany ze środków własnych CO;

2) Siemens Biograph mCT 128, rok zakupu: 2009, wartość zakupu 13 642 500,00 zł (10 001 814,00 zł – środki MZ, 3 598 186,00 zł – środki CO), zakup współfinansowany ze środków MZ w ramach programu „Tomografia Pozytonowa (PET) – budowa sieci ośrodków (PET)” jako jednego z zadań NPZChN. W trakcie trwania kontroli NIK, Centrum zakupiło ze środków własnych, w kwocie 19 999 900,00 zł, skaner PET-MR Siemens Biograph mMR (przewidywany termin uruchomienia: 30 stycznia 2014 r.).

(dowód: akta kontroli str. 414-415)

W latach 2009-2013 (I półr.) Centrum w ramach kontraktu z K-POW NFZ wykonało następujące ilości badań PET: 4318 w 2009 r., 4486 w 2010 r., 4511 w 2011 r., 4587 w 2012 r. i 2266 w I półr. 2013 r.

Podczas badań PET Centrum korzystało z radiofarmaceutyku FDG własnej produkcji (wycena produkcji jednej porcji FDG – 2187,36 zł). Koordynator Zakładu Medycyny Nuklearnej Centrum oświadczył, iż wniosek o wydanie pozwolenia na dopuszczenie do obrotu radiofarmaceutyku FDG, zostanie złożony do Urzędu Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych, w terminie do dnia 31 marca 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 416-420)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Pan Zbigniew Pawłowicz Dyrektor Centrum nie zgłosił Dyrektorowi K-POW NFZ, wbrew warunkom zawartej umowy⁴⁴, zaniechania udzielania świadczeń objętych profilaktycznym programem zdrowotnym w zakresie raka piersi, przez Studio Zdrowia Kobiety w Bydgoszczy. Wiedzę o zaistnieniu powyższej sytuacji K-POW NFZ uzyskał dopiero po wizytacji Centrum przeprowadzonej w dniu 17 kwietnia 2013 r. i w związku z tym Dyrektor K-POW NFZ, pismem z dnia 22 kwietnia 2013 r. nałożył na CO karę umowną w wys. 10 734,34 zł, stanowiącą 2% wartości określonej w umowie dla zakresu świadczeń prp-p przewidzianych do wykonania w ww. Studio Zdrowia Kobiety (536 716,80 zł). Stanowisko o nałożeniu powyższej kary, zostało podtrzymane w dniu 7 maja 2013 r. Centrum w dniu 13 maja 2013 r. wpłaciło na rachunek K-POW NFZ całą nałożoną kwotę kary (10 734,34 zł). W ocenie NIK, poprzez niedotrzymanie powyższych warunków umowy, Dyrektor CO naraził kierowane przez siebie Centrum na nieuzasadnione straty w wysokości zapłaconej ww. kary.

(dowód: akta kontroli str. 324-340)

⁴⁴ Umowa nr 10/PRO/2011 02-00-00716-11-06 (11-13/B0007/PRO) z dnia 14 stycznia 2011 r. zawarta pomiędzy CO a K-POW NFZ na okres od dnia 1 stycznia 2011 r. do dnia 31 grudnia 2013 r., na udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, w zakresie: profilaktyczne programy zdrowotne (rak szyjki macicy i rak piersi) – ze zm.

Dyrektor Centrum wyjaśnił, iż zaprzestanie działania Studia Zdrowia Kobiety w Bydgoszczy nastąpiło z dniem 1 maja 2013 r., o czym został powiadomiony Dyrektor K-POW NFZ. Natomiast, zdaniem Dyrektora CO, w okresie poprzedzającym ten fakt, tzn. od dnia 15 kwietnia 2013 r., na terenie Studia Zdrowia Kobiety, zostały podjęte działania zmierzające do demontażu aparatury i sprzętu medycznego oraz przywrócenia poprzedniego stanu pomieszczeń wynajmowanych od Administracji Domów Mieszkalnych. Według wyjaśnień Dyrektora Centrum, w tym okresie pracownik administracyjny CO informował pacjentki o możliwości wykonania badań profilaktycznych w innych obiektach Centrum, „bądź też została umieszczona odpowiednia informacja na drzwiach wejściowych do Studia Zdrowia Kobiety”. W tym samym okresie (17 kwietnia 2013 r.), według wyjaśnień Dyrektora CO, „nastąpiła wizytacja Studia Zdrowia Kobiety przez pracowników NFZ”.

(dowód: akta kontroli str. 1556, 1560)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. Zakup i wykorzystanie przez Centrum aparatury medycznej zakupionej ze środków przekazanych przez MZ na rozwój systemu radioterapii onkologicznej.

Opis stanu faktycznego

Wyposażenie w aparaturę medyczną.

3.1. Centrum było wyposażone w następującą aparaturę do radioterapii:

1) akcelerator wysokoenergetyczny typu:

a) Clinac 2300 C/D, rok produkcji (r.p.): 1998, rok rozpoczęcia eksploatacji (r.r.e.): 1999, kwalifikuje się do pilnej wymiany z powodu wyeksploatowania (do wym.);

b) Clinac 23 EX, r.p. i r.r.e.: 2001, do wym.;

c) Clinac 2300 C/D SILHOUETTE (5 szt.), r.p.: 2003, 2006, 2007, 2010, 2011, r.r.e. (odpowiednio): 2004, 2007 (2 szt.), 2011 (2 szt.), rok unowocześnienia (r.u.): 2012 (3 szt. najstarsze), 2011 (1 szt. – r.p.: 2010);

2) akcelerator niskoenergetyczny typu MOBETRON, r.p.: 2012, r.r.e.: 2013;

3) symulator typu:

a) ACUITY, r.p. i r.r.e.: 2011;

b) XIMATRON CDX, r.p. i r.r.e.: 2001, do wym.;

4) systemy planowania leczenia o nazwie:

a) ECLIPSE, r.p.: 2003-2010, r.r.e.: 2003-2011, r.u.: 2009, do wym.;

b) Brain Scan, r.p. i r.r.e.: 2007, do wym.;

c) system wirtualnej symulacji Coherenz, r.p.: 2005, r.r.e.: 2006;

d) ONCENTRA, r.p. i r.r.e.: 2011, r.u.: 2013;

e) system do brachyterapii raka stercza SWIFT, r.p.: 2004, r.r.e.: 2005, r.u.: 2009;

f) PLATO, r.p.: 1996, r.u.: 2004, do wym.;

5) system zarządzania i weryfikacji radioterapią o nazwie ARIA, r.p. i r.r.e.: 2009, do wym.;

6) tomograf komputerowy typu 1.SENSATION 40 OPEN, r.p. i r.r.e.: 2008;

7) aparat rezonansu magnetycznego typu 1.MAGNETOM AERA, r.p. i r.r.e.: 2012;

8) aparaty do brachyterapii:

a) microSelectron HDR, r.p.: 2004, r.r.e.: 2005;

b) microSelectron PDR, r.p.: 2004, r.r.e.: 2005, do wym.;

9) system do weryfikacji brachyterapii IBU, r.p. i r.r.e.: 2005, do wym. (na tomograf komputerowy).

(dowód: akta kontroli str. 421)

3.2. Centrum spełniało kryteria określone przez MZ w 3 ogłoszeniach z lat 2009-2013⁴⁵ o konkursach ofert na wybór realizatorów programu polityki zdrowotnej pn. „Utworzenie w Polsce systemu radioterapii onkologicznej – Doposażenie i modernizacja zakładów radioterapii”, zwanego dalej „programem radioterapii”. Kryteria te dotyczyły m.in.: liczby i kwalifikacji pracowników, dostępności do świadczeń zdrowotnych w zakresie radioterapii onkologicznej, przygotowania infrastruktury technicznej, funkcjonowania aparatury do radioterapii i stopnia jej zużycia, wskaźników populacyjnych i epidemiologicznych regionu objętego świadczeniami oraz liczby chorych poddanych radioterapii w latach poprzednich. Złożone przez CO 3 oferty (na 2009 r., na 2010 r. i 2011 r. oraz na 2012 r. i 2013 r.) zawierały wymagane dokumenty, m.in.: oświadczenia, plany rzeczowo-finansowe, oświadczenia o wysokości partycypacji w zakupie aparatury, oferty realizacji zadania – wykaz sprzętu etc. Ogłoszenie wyników konkursów na poszczególne lata nastąpiło odpowiednio w dniach: 8 lipca 2009 r. (na 2009 r.), 26 czerwca 2010 r. (na 2010 r. i 2011 r.) i 31 maja 2012 r. (na 2012 r. i 2013 r.). Umowy o realizację zadań zostały podpisane odpowiednio w dniach: 31 lipca 2009 r. (na 2009 r.), 23 lipca 2010 r. (na 2010 r.), 18 stycznia 2011 r. (na 2011 r.), 29 czerwca 2012 r. (na 2012 r.) i 10.06.2013 r. (na 2013 r.).

(dowód: akta kontroli str. 422-466)

Tworzenie warunków dla prawidłowego wykorzystania zakupionej aparatury.

3.3. W okresie objętym kontrolą Państwowa Agencja Atomistyki (PAA) przeprowadziła 3 kontrole w zakresie ochrony radiologicznej:

- w dniu 2 grudnia 2010 r. i 25 października 2011 r. – w zakresie oceny stanu zgodności wykonania pracowni akceleratora CLINAC 2300 CD Silhouette Edition z projektem. W wyniku tych kontroli stwierdzono: [a] zgodność wykonania osłon biologicznych pracowni z projektem ochrony biologicznej, [b] zgodność ochrony radiologicznej z wymogami stawianymi pracowniom akceleratorowym w zakresie osłon biologicznych i przygotowania organizacyjnego do prowadzenia działalności. W wyniku kontroli dopuszczono bez ograniczeń ww. akcelerator „do obmiarów parametrów fizycznych”;

- w dniu 13 grudnia 2012 r. – w zakresie oceny stanu zgodności wykonania pracowni akceleratora Mobetron z projektem ochrony radiologicznej działalności tego akceleratora. Stwierdzono, iż pracownia została zrealizowana zgodnie z projektem ochrony radiologicznej.

W latach 2009-2013 (I półr.) Prezes PAA wydał Centrum 4 zezwolenia na wykonywanie działalności polegającej na: [1] stosowaniu w pomieszczeniach CO aparatów rentgenowskich On-Board Imager OBI firmy Varian; [2] uruchomieniu pracowni akceleratorowych i stosowaniu 7 akceleratorów typu Clinac 2300 (w tym: 5 rodzaju C/D Silhouette, 1 rodzaju EX i 1 rodzaju CD); [3] uruchomieniu pracowni rentgenowskiej i stosowaniu symulatora rentgenowskiego Acuity iX firmy Varian; [4] uruchomieniu pracowni akceleratorowej i stosowaniu akceleratora śródoperacyjnego MOBETRON 2000.

(dowód: akta kontroli str. 467-485)

⁴⁵ Ogłoszenia: [a] z dnia 20 marca 2009 r. – konkurs na wybór realizatorów wymienionego zadania na 2009 rok; [b] z dnia 26 marca 2010 r. – konkurs na wybór realizatorów wymienionego zadania na 2010; [c] 2011 rok oraz z dnia 22 lutego 2012 r. – konkurs na wybór realizatorów wymienionego zadania na 2012 i 2013 rok.

3.4. W okresie objętym kontrolą, wojewódzcy inspektorzy sanitarni, upoważnieni przez Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy (PWIS), przeprowadzili 10 kontroli (4 kontrole w 2009 r., 1 – w 2011 r. i 5 – w 2012 r.) w zakresie: [a] spełniania warunków sanitarnych i higienicznych oraz kontroli dokumentacji i kontroli dozymetrycznej m.in. w Zakładzie Medycyny Nuklearnej Centrum i Pracowni Tomografii Komputerowej Zakładu Radiologii Centrum. Podczas ww. kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 486-518)

3.5. Zakład Teleradioterapii i Zakład Brachyterapii Centrum posiadały w formie pisemnej „Procedurę P-208” pt.: „Radioterapia i opieka pielęgniarska”. Celem tej procedury było zapewnienie, że proces leczenia promieniami jonizującymi realizowany w ww. zakładach CO, przebiega w sposób nadzorowany.

(dowód: akta kontroli str. 519-522)

3.6. Centrum otrzymało środki budżetowe z MZ na podstawie 5 umów zawartych z Ministrem w latach 2009-2013 (I półr.) na realizację programu radioterapii:

1) w 2009 r. na podstawie rozliczenia umowy nr 1/6/2/2009/12/543 z dnia 31 lipca 2009 r. CO otrzymało umowną kwotę 5 258 525,00 zł za zakupiony zgodnie z warunkami umowy sprzęt: [a] OBI⁴⁶ – 1 szt. za cenę 4 681 250,00 zł brutto; [b] ARIA⁴⁷ – 1 szt. za cenę 1 553 250,00 zł brutto. Łączna wartość zakupionego sprzętu: 6 234 500,00 zł brutto, z czego CO pokryło 975 975,00 zł (15,7%) ze środków własnych;

2) w 2010 r. na podstawie rozliczenia umowy nr 1/6/20/2010/12/522 z dnia 23 lipca 2010 r., zmienionej aneksem nr 1 z dnia 19 października 2010 r. CO otrzymało umowną kwotę 8 372 500,00 zł za zakupiony zgodnie z warunkami umowy sprzęt: [a] Clinac 2300 CD Silhouette⁴⁸ – 1 szt. za cenę 9 000 000,00 zł brutto; [b] Eclipse⁴⁹ – 1 szt. za cenę 460 000,00 zł brutto; [c] Soma Vision⁵⁰ – 1 szt. za cenę 390 000,00 zł brutto. Łączna wartość zakupionego sprzętu: 9 850 000,00 zł brutto, z czego CO pokryło 1 477 500,00 zł (15%) ze środków własnych;

3) w 2011 r. na podstawie rozliczenia umowy nr 1/6/5/2011/12/1430 z dnia 18 stycznia 2011 r., zmienionej aneksami: nr 1 z dnia 4 maja 2011 r. i nr 2 z dnia 15 grudnia 2011 r. CO otrzymało umowną kwotę 15 136 601,00 zł za zakupiony zgodnie z warunkami umowy sprzęt: [a] Clinac 2300 CD Silhouette⁵¹ – 1 szt. za cenę 9 800 000,00 zł brutto; [b] Acuity iX⁵² – 1 szt. za cenę 3 650 000,00 zł brutto; [c] Moduł RapidArc akceleratora Clinac 2300 CD Silhouette S/N 745⁵³ –

⁴⁶ Zintegrowany System Obrazowania Rentgenowskiego IGRT wraz z opcją tomograficzną CBCT – dla akceleratora Clinac 2300 CD Silhouette SN/745 wraz z wyposażeniem.

⁴⁷ Kompleksowe unowocześnienie systemu VARIS Vision Generation 6,5 Pełnej Zintegrowanej Linii Radioterapeutycznej do wersji Aria (wraz z wymianą dwóch serwerów oraz wszystkich stacji roboczych systemu Varis Vision 6,5).

⁴⁸ Wysokoenergetyczny akcelerator wyposażony w: kolimator wielolistkowy MLC120, opcje dynamiczne dMLC, system wizualizacji Portal Vision aS500, AFS, Varis Edit, Treat, Transit Dosimetry.

⁴⁹ Rozbudowa wykorzystywanego systemu planowania leczenia 3D Eclipse o dodatkową stację planowania leczenia 3 D Eclipse.

⁵⁰ Rozbudowa wykorzystywanego systemu planowania leczenia 3D Eclipse o dodatkową lekarską stację planowania leczenia 3D Soma Vision.

⁵¹ Wysokoenergetyczny akcelerator 6,15 MV wyposażony w: kolimator wielolistkowy, opcje dynamiczne, system wizualizacji.

⁵² Symulator radioterapeutyczny wraz z opcją planowania leczenia 3D i z opcją tomograficzną CBCT.

⁵³ Opcja tomoradioterapeutyczna dla akceleratora Clinac 2300CD Silhouette wyposażonego w system OBI i kolimator wielolistkowy Millennium MLC120, wraz z oprogramowaniem do planowania leczenia w technice RapidArc dla jednej stacji Eclipse oraz blatem dla stołu terapeutycznego.

1 szt. za cenę 3 201 600,00 zł brutto; [d] Millennium MLC120⁵⁴ – 2 szt. za łączną cenę 1 598 400,00 zł brutto. Łączna wartość zakupionego sprzętu: 18 250 000,00 zł brutto, z czego CO pokryło 3 113 399,00 zł (17,1%) ze środków własnych;

4) w 2012 r. na podstawie rozliczenia umowy nr 1/6/2/2012/12/754 z dnia 29 czerwca 2012 r. CO otrzymało umowną kwotę 7 650 000,00 zł za zakupiony zgodnie z warunkami umowy sprzęt: Mobetron 2000⁵⁵ – 1 szt. za cenę 9 000 072,00 zł, z czego CO pokryło 1 350 072,00 zł (15%) ze środków własnych;

5) w I półr. 2013 r. stosownie do postanowień umowy nr 1/6/2/2013/12/218 z dnia 10 czerwca 2013 r., zmienionej aneksem nr 1 z dnia 4 września 2013 r. CO zakupiło sprzęt Clinac iX Silhouette⁵⁶ – 1 szt. za cenę 9 412 000,00 zł brutto, z czego MZ, zgodnie z warunkami umowy pokryło 8 000 000,00 zł, a CO włożyło 1 412 000,00 zł (15%) środków własnych.

Łącznie, w latach 2009-2013, Centrum otrzymało z MZ środki w wysokości 44 417 626,00 zł tytułem pokrycia umownych kosztów zakupionego sprzętu do radioterapii o łącznej wartości 52 746 572,00 zł brutto, z czego 8 328 946,00 zł (15,8%) zostało pokryte ze środków własnych CO.

(dowód: akta kontroli str. 523-658)

3.7. Deklarowany w ofertach składanych w latach 2009-2013, udział własny Centrum w zakupie sprzętu do radioterapii w związku z realizacją Programu, wynosił w poszczególnych latach 15%. Natomiast faktycznie poniesiony udział ten wynosił: [1] w 2009 r.: 975 975,00 zł, co stanowiło 15,7% wartości zakupionego sprzętu; [2] w 2010 r.: 1 477 500,00 zł (15%); [3] w 2011 r.: 3 113 399,00 zł (17,1%); [4] w 2012 r.: 1 350 072,00 zł (15%); [5] w I półr. 2013 r.: 1 412 000,00 zł (15%).

(dowód: akta kontroli str. 531, 533, 548, 559, 561, 572, 587, 589, 600, 602, 610, 622, 624, 645, 648, 655, 659-661)

3.8. Centrum realizując zakupy sprzętu medycznego finansowane zarówno ze środków MZ (NPZChN), jak i ze środków własnych, dokonywało analizy rynku dostaw w tym zakresie. W przypadku zakupu sprzętu do radioterapii, przeważały zakupy mające na celu modernizację istniejących już rozwiązań technicznych, głównie rozbudowa posiadanej pełnej zintegrowanej linii radioterapeutycznej zakupionej od firmy Varian, po przeprowadzonym w 1997 r. postępowaniu o zamówienie publiczne w trybie przetargu nieograniczonego. W ramach tej procedury Centrum zakupiło i wdrożyło do praktyki klinicznej w 1998 r. system składający się m.in. z takich urządzeń, jak: [a] akcelerator Cilnac 2300CD; [b] symulator Ximatron CX wyposażony w system cyfrowej obróbki obrazu XimaVision (wersja 5.0); [c] system planowania leczenia CadPlan Plus; [d] system weryfikacji i administracji VARiS 1.4; [e] system obrazowy Vision wersja 5.0.

Stosownie do oświadczenia złożonego przez Kierownika Zespołu ds. Technologii Medycznych Centrum, potwierdzonego przez Dyrektora Centrum, powyższy system rozbudować można tylko o kolejne komponenty firmy Varian, tzn. nie ma możliwości rozbudowy zintegrowanej linii radioterapeutycznej ww. firmy o kolejne elementy (np. akcelerator czy symulator) pochodzące od innej firmy (zasada kompatybilności pracy urządzeń o wysokim stopniu złożoności technologicznej występujących w zintegrowanej linii radioterapeutycznej oraz rozłączność funkcjonalna oprogramowań systemowych). W związku z powyższym, ze względu na jednego dostawcę na rynku, CO dokonało zakupu sprzętu w trybie udzielenia zamówienia publicznego z wolnej ręki, zawiadamiając o tym Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych. W przypadku zakupu akceleratora do radioterapii śródoperacyjnej,

⁵⁴ Rozbudowa wykorzystanych kolimatorów.

⁵⁵ Akcelerator śródoperacyjny z systemem dozymetrii.

⁵⁶ Akcelerator liniowy wysokoenergetyczny.

Centrum zastosowało tryb przetargu nieograniczonego z tego względu, że nie stanowił on części zintegrowanej linii radioterapeutycznej firmy Varian, jak również z uwagi na fakt, iż na rynku dostępnych było minimum dwóch producentów poszukiwanych rozwiązań w radioterapii śródoperacyjnej. Projekty systemów obu firm zostały przez CO przeanalizowane. Na krótko przed realizacją procedury zakupowej, Centrum dotarło do dokumentów potwierdzających wcześniejsze doniesienia, iż jeden z dwóch producentów rozwiązania (New Radiant Technology S.P.A.) rozpoczął postępowanie likwidacyjne spółki.

(dowód: akta kontroli str. 662-694)

3.9. W celu zbadania przestrzegania przez Centrum zasad, form i trybu postępowania przy udzielaniu zamówienia publicznego wynikających z ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁵⁷, zwanej dalej: „Pzp”, podczas dokonywania zakupu sprzętu i aparatury medycznej dla Zakładu Teleradioterapii, badaniami kontrolnymi objęto aparaturę do radioterapii dostarczoną przez firmę Candela sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, zwaną dalej „Candela”. Stwierdzono, iż w latach 2009-2013 (I półr.) CO przeprowadziło 7 postępowań o zamówienie publiczne, zakończonych wyborem firmy Candela jako dostawcy sprzętu i aparatury do radioterapii. Były to postępowania dotyczące następujących dostaw:

1) dostawa: [a] OBI⁵⁸; [b] ARIA⁵⁹; [c] Eclipse⁶⁰; [d] Helios⁶¹; [e] Soma Vision⁶² – 2 szt. We wniosku nr 248/DTM/2009 z dnia 27 lipca 2009 r. o ustalenie trybu i rozpoczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, zaproponowano „negocjacje”⁶³ jako tryb postępowania oraz podano szacunkową wartość zamówienia w wysokości 9 350 000,00 zł brutto (7 663 934,43 zł netto), tzn. 1 976 718,28 EUR⁶⁴. Na podstawie art. 67 ust. pkt 1 lit. a-b Pzp, zaproszenie do złożenia oferty skierowano w dniu 28 lipca 2009 r. tylko do jednego wykonawcy, tzn. do firmy Candela. W tym samym dniu, na podstawie art. 67 ust. 2 w zw. z art. 67 ust. 1 pkt. 1 lit. a-b Pzp, przekazano Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych (UZP) zawiadomienie o wszczęciu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego z wolnej ręki na „Kompleksowe unowocześnienie i rozbudowę Pełnej Zintegrowanej Linii Radioterapeutycznej firmy Varian Medical Systems wykorzystywanej w Centrum Onkologii w Bydgoszczy”, podając szczegółowy zakres zamówienia (dostawy) i jego wartość zgodne z ww. wnioskiem o ustalenie trybu i rozpoczęcie postępowania. W uzasadnieniu zastosowania trybu udzielenia zamówienia, przedstawionym Prezesowi UZP w ww. zawiadomieniu, podano m.in., iż Centrum wielokrotnie występowało do Prezesa UZP o wyrażenie zgody lub z informacją o zastosowaniu trybu zamówienia z wolnej ręki, uzyskując pozytywną decyzję na zakup urządzeń radioterapeutycznych stanowiących elementy kompleksowej rozbudowy zakupionej w 1997 r. w trybie przetargu nieograniczonego ww. Pełnej Zintegrowanej Linii... Tym samym, zdaniem Centrum, „potwierdzona została zasadność zastosowania trybu zamówienia z wolnej ręki w odniesieniu do zamówień polegających na unowocześnieniu, rozbudowie oraz doposażeniu wykorzystywanej aparatury Pełnej Zintegrowanej Linii...”. Również,

⁵⁷ Dz. U. z 2013 r. poz. 907.

⁵⁸ Patrz przyp. 46.

⁵⁹ Patrz przyp. 47.

⁶⁰ Patrz przyp. 49.

⁶¹ Rozbudowa wykorzystywanego systemu planowania leczenia 3D Eclipse o system Helios dla jednej wykorzystywanej stacji planowania leczenia 3D Eclipse.

⁶² Patrz przyp. 50.

⁶³ Powinno być: „zamówienie z wolnej ręki” – przyp. kontrolera.

⁶⁴ Według kursu 1 EUR = 3,8771 PLN.

według przytaczanego uzasadnienia CO, oczekiwany w ramach realizacji przedmiotowego zamówienia proces unowocześnienia i rozbudowy ww. Linii firmy Varian, może być wykonany wyłącznie przez jednego wykonawcę, tj. przez firmę Candela, z uwagi na niemożliwość zastosowania podzespołów, części składowych i oprogramowania pochodzącego od innych producentów, a także ze względu na ochronę praw wyłącznych (autorskich) producenta posiadanej aparatury w zakresie oprogramowania oraz rozwiązań technicznych (co wyłącza udział innych podmiotów w postępowaniu). Ponadto CO w powyższym uzasadnieniu podkreśliło fakt, iż Candela jest wyłącznym i autoryzowanym przedstawicielem handlowym i serwisowym w Polsce firmy Varian Medical Systems, jedyne go producenta przedmiotowej Pełnej Zintegrowanej Linii... Po negocjacjach, przeprowadzonych z firmą Candela w dniu 31 lipca 2009 r., trzyosobowa komisja zaproponowała udzielenie tej firmie zamówienia w trybie z wolnej ręki na kompleksowe unowocześnienie i rozbudowę Pełnej Zintegrowanej Linii Radioterapeutycznej..., za cenę 8 000 000,00 zł brutto. Jako uzasadnienie trybu zamówienia podano m.in. to, że dostawy mogą być świadczone tylko przez jednego wykonawcę z przyczyn technicznych o obiektywnym charakterze oraz z przyczyn związanych z ochroną praw wyłącznych, wynikających z odrębnych przepisów. Wynik ww. postępowania został zatwierdzony w dniu 17 sierpnia 2009 r. przez Dyrektora Centrum. W dniu 18 sierpnia 2009 r. pomiędzy Centrum a firmą Candela została zawarta umowa nr 939/P/2009, której przedmiotem była sprzedaż przez tę firmę na rzecz CO kompleksowej rozbudowy Pełnej Zintegrowanej Linii Radioterapeutycznej firmy Varian Medical Systems..., za cenę brutto 8 000 000,00 zł. Ogłoszenie o udzieleniu powyższego zamówienia zostało w dniu 24 sierpnia 2009 r. wysłane do publikacji w TED⁶⁵ i opublikowane w dniu 26 sierpnia 2009 r.⁶⁶ (Dz.U./S S163). Candela wystawiła 2 faktury za dostarczony w ramach umowy nr 939/P/2009 sprzęt: fakturę nr 0150/IX/2009/SM z dnia 28 września 2009 r. na kwotę 1 553 250,00 zł brutto (1 451 635,51 zł netto) za dostawę ARIA⁶⁷ oraz fakturę nr 0176/X/2009/SM z dnia 23 października 2009 r. na kwotę 4 681 250,00 zł brutto (4 375 000,00 zł netto) za dostawę OBI⁶⁸. Z łącznej kwoty 6 234 500,00 zł brutto do zapłaty z obu ww. faktur, Centrum pokryło kwotę 5 258 525,00 zł (84,3%) ze środków otrzymanych z MZ w ramach rozliczenia umowy nr 1/6/2/2009/12/543 z dnia 31 lipca 2009 r. a pozostałą część ze środków własnych (patrz pkt. 3.6 niniejszego wystąpienia pokontrolnego);

(dowód: akta kontroli str. 523-549, 538, 695-735)

2) dostawa – Kompleksowe unowocześnienie i rozbudowa Pełnej Zintegrowanej Linii Radioterapeutycznej: [a] wysokoenergetyczny akcelerator Clinac 2300CD Silhouette⁶⁹; [b] OBI dla ww. akceleratora; [c] Eclipse – stacja planowania leczenia 3D; [d] Soma Vision – lekarska stacja planowania leczenia 3D. We wniosku nr 208AM/DTM/2010 z dnia 20 lipca 2010 r. o ustalenie trybu i rozpoczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, zaproponowano „negocjacje”⁷⁰ jako tryb postępowania oraz podano szacunkową wartość zamówienia w wysokości 16 350 000,00 zł brutto (15 280 373,83 zł netto), tzn. 3 980 300,56 EUR⁷¹. W dniu 20 lipca 2010 r. skierowano do Prezesa UZP zawiadomienie o wszczęciu

⁶⁵ Tenders Electronic Daily – internetowa wersja „Suplementu do Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej” dotycząca europejskich zamówień publicznych.

⁶⁶ Na stronie: <http://ted.europa.eu/udl?uri=TED:NOTICE:235719-2009:TEXT:PL:HTML>.

⁶⁷ Patrz przyp. 45.

⁶⁸ Patrz przyp. 44.

⁶⁹ Patrz przyp. 46.

⁷⁰ Jak w przyp. 61.

⁷¹ Według kursu 1 EUR = 3,8390 PLN.

postępowania o udzielenie zamówienia publicznego z wolnej ręki⁷² na „Kompleksowe unowocześnienie i rozbudowę Pełnej Zintegrowanej Linii Radioterapeutycznej firmy Varian Medical Systems wykorzystywanej w Centrum Onkologii w Bydgoszczy”, podając szczegółowy zakres zamówienia (dostawy) i jego wartość zgodne z ww. wnioskiem o ustalenie trybu i rozpoczęcie postępowania. W uzasadnieniu zastosowania trybu udzielenia zamówienia, przedstawionym Prezesowi UZP w ww. zawiadomieniu, podano argumenty podobne do użytych w uzasadnieniu analogicznego zawiadomienia w przypadku poprzedniej dostawy, wskazujące na firmę Candela jako jedyne wykonawcę analizowanego zamówienia. Również w dniu 20 lipca 2010 r. CO skierowało do firmy Candela zaproszenie do złożenia oferty na ww. dostawę. Po negocjacjach, przeprowadzonych z tą firmą w dniu 23 lipca 2010 r. zaproponowano udzielenie jej zamówienia w trybie z wolnej ręki na tę dostawę, za cenę 14 250 000,00 zł brutto. Jako uzasadnienie trybu zamówienia podano m.in. to, że dostawy mogą być świadczone tylko przez jednego wykonawcę z przyczyn technicznych o obiektywnym charakterze oraz z przyczyn związanych z ochroną praw wyłącznych, wynikających z odrębnych przepisów. W dniu 27 sierpnia 2010 r. pomiędzy Centrum a firmą Candela zostały zawarte 2 umowy: nr 70-1/P/2010 – na dostawę akceleratora Clinac 2300CD Silhouette⁷³ za cenę brutto 9 000 000,00 zł i nr 70-2/P/2010 (z 2 aneksami) – na dostawę i instalację OBI⁷⁴, Eclipse⁷⁵ i Soma Vision⁷⁶ za cenę brutto 5 250 000,00 zł, tzn. za łączną cenę 14 250 000,00 zł brutto (13 306 266,27 zł netto). Ogłoszenie o udzieleniu powyższego zamówienia zostało w dniu 6 września 2010 r. wysłane do publikacji w witrynie TED i opublikowane w dniu 8 września 2010 r.⁷⁷ (Dz.U./S S174). Candela wystawiła za dostarczony w ramach umowy nr 70-1/P/2010 wysokoenergetyczny akcelerator Clinac 2300CD Silhouette, fakturę nr 0203/X/2010/SM z dnia 28 października 2010 r. na kwotę 9 000 000,00 zł brutto (8 411 214,95 zł netto), która została zapłacona w kwocie 7 650 000,00 zł ze środków otrzymanych przez CO z MZ w ramach rozliczenia umowy nr 1/6/20/2010/12/522 z dnia 23 lipca 2010 r. zmienionej aneksem nr 1 z dnia 19 października 2010 r., a pozostałą kwotę – ze środków własnych Centrum (patrz pkt. 3.6 niniejszego wystąpienia pokontrolnego). Faktury wystawione przez firmę Candela za dostarczone w ramach umowy nr 70-2/P/2010 (z 2 aneksami) urządzenia: OBI, Eclipse i Soma Vision, na łączną kwotę 5 250 000,00 zł, Centrum pokryło ze środków własnych w kwocie 5 200 000,00 zł, uzyskując zgodnie z aneksem nr 1 do ww. umowy, upust specjalny w kwocie 50 000,00 zł;

(dowód: akta kontroli str. 550-575, 736-789, 823-828)

3) dostawa – „Kompleksowe unowocześnienie i rozbudowa Pełnej Zintegrowanej Linii Radioterapeutycznej” o: [a] Eclipse – rozbudowa wykorzystywanego systemu planowania leczenia 3D Eclipse o dodatkową stację planowania leczenia – 1 szt.; [b] SomaVision – rozbudowa wykorzystywanego systemu o stację 3D SomaVision – 1 szt. (wniosek nr 269AM/DTM/2010 z dnia 16 listopada 2010 r.). W dniu 18 listopada 2010 r. skierowano zawiadomienie do Prezesa UZP o wszczęciu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego z wolnej ręki na ww. „Kompleksowe unowocześnianie...” o wartości zamówienia 950 000,00 zł brutto, udzielanego na rzecz firmy Candela, będącej jedynym na rynku polskim dostawcą przedmiotu zamówienia. W tym samym dniu zaproszono firmę Candela do

⁷² Na podst. art. 67 ust. 2 w zw. z art. 67 ust. 1 pkt. 1 lit. a-b Pzp.

⁷³ Patrz przyp. 46.

⁷⁴ Patrz przyp. 44.

⁷⁵ Patrz przyp. 47.

⁷⁶ Patrz przyp. 48.

⁷⁷ Na stronie: <http://ted.europa.eu/udl?uri=TED:NOTICE:265317-2010:TEXT:PL:HTML>.

przesłania oferty cenowej na ww. dostawę Eclipse i SomaVision. W dniu 24 listopada 2010 r. po negocjacjach dokonano wyboru i zatwierdzenia firmy Candela jako wykonawcy przedmiotowego zamówienia o wartości 887 850,47 zł. W dniu 26 listopada 2010 r. Centrum podpisało z firmą Candela umowę nr 131/P/2010 na dostawę ww. Eclipse i SomaVision za łączną cenę brutto 850 000,00 zł (794 392,52 zł netto). Ogłoszenie o udzieleniu powyższego zamówienia zostało w dniu 2 grudnia 2010 r. wysłane do publikacji w TED i opublikowane w dniu 4 grudnia 2010 r.⁷⁸ (Dz.U./S S236). Candela wystawiła fakturę nr 0258/XII/2010/SM za dostarczone w ramach tej umowy urządzenia Eclipse i SomaVision na kwotę 850 000,00 zł brutto (794 392,52 zł netto), z czego kwotę 722 500,00 zł (85%) pokryto ze środków otrzymanych z MZ w ramach rozliczenia umowy nr 1/6/20/2010/12/522 z dnia 23 lipca 2010 r. zmienionej aneksem nr 1 z dnia 19 października 2010 r. (patrz pkt. 3.6 niniejszego wystąpienia pokontrolnego);

(dowód: akta kontroli str. 550-575, 695-696, 790-822)

4) dostawa – „Kompleksowe unowocześnienie i rozbudowa Pełnej Zintegrowanej Linii Radioterapeutycznej” o: [a] Clinac 2300CD Silhouette⁷⁹; [b] Acuity iX⁸⁰; [c] RapidArc⁸¹; [d] Exac Trac X-Ray 6D⁸² (wniosek nr 23AM/DTM/2011 z dnia 9 lutego 2011 r.). W dniu 21 lutego 2011 r. skierowano zawiadomienie do Prezesa UZP o wszczęciu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego z wolnej ręki na ww. „Kompleksowe unowocześnianie...” o wartości zamówienia 25 900 000,00 zł brutto, udzielanego na rzecz firmy Candela, będącej jedynym na rynku polskim dostawcą przedmiotu zamówienia. W tym samym dniu zaproszono firmę Candela do przesłania oferty cenowej na ww. dostawę. Po zapoznaniu się z przedstawioną przez firmę Candela ofertą wstępną i przeprowadzeniu negocjacji, pięcioosobowa komisja w dniu 4 marca 2011 r. ustaliła, iż Zamawiający (Centrum) w ramach przedstawionej oferty zrezygnował z zakupu ExacTrac X-Ray 6D, a Wykonawca (Candela) zaakceptował zastosowanie maksymalnych upustów, tj. upustu handlowego w wysokości 2 140 000,00 zł brutto i upustu dla ośrodka referencyjnego w wysokości 1 800 000,00 zł brutto. W związku z powyższym komisja zaproponowała zlecić firmie Candela wykonanie zamówienia za cenę ostateczną 18 000 000,00 zł brutto, na którą składały się: Clinac 2300CD Silhouette – dostawa i instalacja za cenę ostateczną 9 900 000,00 zł brutto, Acuity iX – dostawa i instalacja za cenę ostateczną 3 700 000,00 zł brutto oraz RapidArc – dostawa i instalacja za cenę ostateczną 4 400 000,00 zł brutto. Dyrektor Centrum zaakceptował ww. propozycję komisji, tzn. zatwierdził firmę Candela jako wykonawcę przedmiotowego zamówienia o wartości 18 000 000,00 zł. W dniu 12 kwietnia 2011 r. pomiędzy Centrum a firmą Candela zostały zawarte 2 umowy: [a] nr 163-1/P/2011 (z 2 aneksami) – na dostawę i instalację przyspieszacza liniowego wysokoenergetycznego 6,15 MV, Clinac 2300CD Silhouette oraz Acuity iX, za łączną cenę netto 12 592 592,60 zł; [b] nr 163-2/P/2010 (z 1 aneksem) – na dostawę i instalację RapidArc do ww. przyspieszacza liniowego za cenę netto 4 074 074,07 zł, tzn. za łączną cenę obu umów 16 666 666,67 zł netto (18 000 000,00 zł brutto). Ogłoszenie o udzieleniu powyższego zamówienia zostało w dniu 20 kwietnia 2011 r. wysłane do publikacji w witrynie TED i opublikowane

⁷⁸ Na stronie: <http://ted.europa.eu/udl?uri=TED:NOTICE:359489-2010:TEXT:PL:HTML>.

⁷⁹ Patrz przyp. 49.

⁸⁰ Patrz przyp. 50.

⁸¹ Patrz przyp. 51.

⁸² Rozbudowa wykorzystywanego systemu do radiochirurgii i radioterapii stereotaktycznej BrainScan o system ExacTrac do bezramowej radiochirurgii i radioterapii stereotaktycznej w obszarze tułowia oraz głowy wraz z opcją automatycznego pozycjonowania pacjenta oraz unowocześnieniem wykorzystywanego systemu planowania BrainScan do wersji iPlan.

w dniu 22 kwietnia 2011 r.⁸³ (Dz.U./S S79). Candela wystawiła za dostarczony w ramach umowy nr 163-1/P/2011 wysokoenergetyczny akcelerator Clinac 2300CD Silhouette, fakturę nr 0207/IX/2011/SM z dnia 15 września 2011 r. na kwotę 9 800 000,00 zł brutto (9 074 074,07 zł netto), która została zapłacona w kwocie 8 122 600,00 zł ze środków otrzymanych przez CO z MZ w ramach rozliczenia umowy nr 1/6/5/2011/12/1430 z dnia 18 stycznia 2011 r. zmienionej aneksem nr 1 z dnia 4 maja 2011 r. i aneksem nr 2 z dnia 15 grudnia 2011 r., a w pozostałej kwocie – ze środków własnych Centrum (patrz pkt. 3.6 niniejszego wystąpienia pokontrolnego). Natomiast za dostarczone w ramach tej samej umowy urządzenie Acuity iX, firma Candela wystawiła fakturę nr 0201/IX/2011/SM z dnia 5 września 2011 r. na kwotę 3 650 000,00 zł brutto (3 379 629,63 zł netto), która została zapłacona w kwocie 3 102 500,00 zł ze środków MZ otrzymanych przez CO w ramach rozliczenia ww. umowy nr 1/6/5/2011/12/1430, a w pozostałej kwocie – ze środków własnych Centrum (patrz pkt. 3.6 niniejszego wystąpienia pokontrolnego). Fakturę nr 0186/VIII/2011/SM z dnia 16 sierpnia 2011 r., wystawioną przez firmę Candela za dostarczony i zainstalowany w ramach umowy nr 163-2/P/2011 (z 1 aneksem) sprzęt RapidArc, na kwotę 4 400 000,00 zł brutto (4 074 074,07 zł netto), Centrum pokryło ze środków własnych w kwocie 4 350 000,00 zł, uzyskując zgodnie z aneksem nr 1 do ww. umowy, upust specjalny w kwocie 50 000,00 zł;

(dowód: akta kontroli str. 576-612, 829-885)

5) dostawa – „Kompleksowe unowocześnienie i rozbudowa Pełnej Zintegrowanej Linii Radioterapeutycznej” o: [a] RapidArc opcja tomoradioterapeutyczna dla akceleratora Clinac 2300CD Silhouette S/N 745, wyposażonego w system OBI i kolimator wielolistkowy Millennium MLC120; [b] Clinac 2300CD S/N 61 i 143 – rozbudowa wykorzystywanych kolimatorów MLC Millennium 80 do wersji 120-listkowych – 2 szt. (wniosek nr 251AM/DTM/2011 z dnia 19 grudnia 2011 r.). W dniu 20 grudnia 2011 r. skierowano zawiadomienie do Prezesa UZP o wszczęciu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego z wolnej ręki na ww. „Kompleksowe unowocześnianie...” o wartości zamówienia 4 800 000,00 zł brutto, udzielanego na rzecz firmy Candela, będącej jedynym na rynku polskim dostawcą przedmiotu zamówienia. Dzień wcześniej, tj. 19 grudnia 2011 r., zaproszono firmę Candela do przesłania oferty cenowej na ww. dostawę. Po zapoznaniu się z przedstawioną ofertą i przeprowadzeniu negocjacji, czteroosobowa komisja w dniu 20 grudnia 2011 r. zaproponowała zlecić firmie Candela wykonanie przedmiotowego zamówienia, zgodnie ze złożoną ofertą za cenę 4 800 000,00 zł brutto. Propozycja ta została zatwierdzona przez Dyrektora Centrum. W dniu 22 grudnia 2011 r. Centrum podpisało z firmą Candela umowę nr 273/P/2011 na dostawę i instalację: [a] modułu RapidArc akceleratora Clinac 2300CD Silhouette S/N 745 – opcja tomoradioterapeutyczna dla akceleratora wyposażonego w system OBI i kolimator wielolistkowy – 1 szt.; [b] Millennium MLC120 – rozbudowa wykorzystanych kolimatorów – 2 szt., za łączną cenę 4 444 444,44 zł netto (4 800 000,00 zł brutto). Ogłoszenie o udzieleniu powyższego zamówienia zostało w dniu 13 stycznia 2012 r. wysłane do publikacji w witrynie TED i opublikowane w dniu 17 stycznia 2011 r.⁸⁴ (Dz.U./S S10). Candela wystawiła za dostarczony w ramach ww. umowy sprzęt fakturę nr 0291/XII/2011/SM z dnia 23 grudnia 2011 r. na kwotę 4 800 000,00 zł brutto (4 444 444,44 zł netto), którą Centrum pokryło w kwocie 3 911 501,00 zł ze środków otrzymanych z MZ w ramach rozliczenia umowy nr 116/5/2011/12/1430 z dnia 18 stycznia 2011 r. (z 1 aneksem),

⁸³ Na stronie: <http://ted.europa.eu/udl?uri=TED:NOTICE:129198-2011:TEXT:PL:HTML>.

⁸⁴ Na stronie: <http://ted.europa.eu/udl?uri=TED:NOTICE:014232-2012:TEXT:PL:HTML>.

a w pozostałej kwocie – ze środków własnych Centrum (patrz pkt. 3.6 niniejszego wystąpienia pokontrolnego);

(dowód: akta kontroli str. 576-587, 601-612, 886-930)

6) dostawa – „Zintegrowany system do radioterapii śródoperacyjnej”. We wniosku nr 156AM/DTM/2012 z dnia 17 lipca 2012 r. o ustalenie trybu i rozpoczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, zaproponowano przetarg nieograniczony jako tryb postępowania oraz podano szacunkową wartość zamówienia w wysokości 9 900 000,00 zł brutto (9 166 666,66 zł netto), tzn. 2 280 492,25 EUR⁸⁵. W specyfikacji istotnych warunków zamówienia⁸⁶ z dnia 27 lipca 2012 r. określono, iż przedmiot zamówienia stanowi dostawa, montaż oraz uruchomienie akceleratora śródoperacyjnego z systemem dozymetrii. Ogłoszenie o zamówieniu zostało wysłane w dniu 27 lipca 2012 r., a w dniu 1 sierpnia 2012 r. opublikowane w TED⁸⁷ (Dz. U./S S146). Pięciosobowa komisja powołana przez Dyrektora Centrum dokonała w dniu 7 września 2012 r. otwarcia jedynej oferty, która wpłynęła, tzn. oferty firmy Candela (cena oferty: 9 000 072,00 zł). Oferta ta spełniała wymagania Zamawiającego (Centrum) i została wybrana jako najkorzystniejsza. W wyniku powyższego postępowania, w dniu 24 września 2012 r. pomiędzy Centrum a firmą Candela została zawarta umowa nr 407/P/2012 na dostawę, montaż i uruchomienie przez tę firmę na rzecz Centrum akceleratora śródoperacyjnego z systemem dozymetrii, za cenę 9 000 072,00 zł brutto (8 333 400,00 zł netto). Ogłoszenie o udzieleniu tego zamówienia zostało wysłane w dniu 5 października 2012 r., a w dniu 10 października 2012 r. opublikowane w TED⁸⁸ (Dz.U./S S195). Candela wystawiła za dostarczony w ramach ww. umowy sprzęt fakturę nr 0272/X/2012/SM z dnia 23 października 2012 r. na kwotę 9 000 072,00 zł brutto (8 333 400,00 zł netto), którą Centrum pokryło w kwocie 7 650 000,00 zł ze środków otrzymanych z MZ w ramach rozliczenia umowy nr 1/6/2/2012/12/754 z dnia 29 czerwca 2012 r., a w pozostałej kwocie – ze środków własnych Centrum (patrz pkt. 3.6 niniejszego wystąpienia pokontrolnego);

(dowód: akta kontroli str. 613-634, 931-981)

7) dostawa akceleratora liniowego wysokoenergetycznego – wniosek nr 99AM/DTM/2013 z dnia 14 maja 2013 r. W dniu 14 czerwca 2013 r. skierowano zawiadomienie do Prezesa UZP o wszczęciu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego z wolnej ręki na „Kompleksowe unowocześnianie i rozbudowę Pełnej Zintegrowanej Linii firmy Varian Medical Systems wykorzystywanej w Centrum”, obejmującego dostawę Clinac iX Silhouette – przyspieszacz liniowy wysokoenergetyczny 6,15 MV o szacunkowej wartości zamówienia 11 700 000,00 zł brutto, udzielanego na rzecz firmy Candela, będącej jedynym na rynku polskim dostawcą przedmiotu zamówienia. Dzień wcześniej, tj. 13 czerwca 2013 r., zaproszono firmę Candela do przesłania oferty cenowej na ww. dostawę. Po zapoznaniu się z przedstawioną ofertą i przeprowadzeniu negocjacji, w których wynegocjowano cenę zamówienia w wysokości 9 412 000,00 zł, pięciosobowa komisja w dniu 20 czerwca 2013 r. zaproponowała zlecić firmie Candela wykonanie przedmiotowego zamówienia. Propozycja ta została zatwierdzona przez Dyrektora Centrum. W tym samym dniu, tzn. 20 czerwca 2013 r. Centrum podpisało z firmą Candela umowę nr 532/P/2013 na dostawę, instalację i uruchomienie Clinac iX Silhouette – przyspieszacza liniowego

⁸⁵ Według kursu 1 EUR = 4,0196 PLN.

⁸⁶ Zamieszczonej na stronie: <http://www.co.bydgoszcz.pl>.

⁸⁷ Na stronie: <http://ted.europa.eu/udl?uri=TED:NOTICE:243871-2012:TEXT:PL:HTML>.

⁸⁸ Na stronie: <http://ted.europa.eu/udl?uri=TED:NOTICE:320111-2012:TEXT:PL:HTML>.

wysokoenergetyczny 6,15 MV, za cenę 9 412 000,00 zł brutto (8 714 814,81 zł netto). Ogłoszenie o udzieleniu powyższego zamówienia zostało w dniu 27 czerwca 2013 r. wysłane do publikacji w TED i opublikowane w dniu 29 czerwca 2013 r.⁸⁹ (Dz.U./S S125). Candela wystawiła za dostarczony w ramach ww. umowy sprzęt fakturę nr 0274/IX/2013/SM z dnia 13 września 2013 r. na kwotę 9 412 000,00 zł brutto (8 714 814,81 zł netto), którą Centrum pokryło w kwocie 8 000 000,00 zł ze środków otrzymanych z MZ w ramach rozliczenia umowy nr 1/6/2/2013/12/218 z dnia 10 czerwca 2013 r. (z 1 aneksem), a w pozostałej kwocie – ze środków własnych Centrum (patrz pkt. 3.6 niniejszego wystąpienia pokontrolnego).

(dowód: akta kontroli str. 635-661, 982-1008)

Centrum w latach 2009-2013 nie zakupiło urządzeń CyberKnife firmy Accuaray oraz Gamma Knife firmy Elekta.

(dowód: akta kontroli str. 1009)

3.10. W latach 2009-2013 (I półr.) w Centrum, tzn. w Zakładzie Teleradioterapii (ZT) i Zakładzie Brachyterapii (ZB), leczono promieniowaniem jonizującym, następujące liczby pacjentów:

- w 2009 r. – 4068 pacjentów (3337 w ZT i 731 w ZB), koszt własny sprzedaży: 28 172 850,23 zł (21 659 886,65 zł ZT i 6 512 963,58 zł ZB);
- w 2010 r. – 4367 pacjentów (3621 w ZT i 746 w ZB), koszt własny sprzedaży: 27 686 371,73 zł (22 365 785,69 zł ZT i 5 320 586,04 zł ZB);
- w 2011 r. – 4751 pacjentów (3965 w ZT i 786 w ZB), koszt własny sprzedaży: 31 272 965,06 zł (27 408 411,24 zł ZT i 3 864 553,82 zł ZB);
- w 2012 r. – 4921 pacjentów (4165 w ZT i 756 w ZB), koszt własny sprzedaży: 39 307 692,66 zł (36 938 738,06 zł ZT i 2 368 954,60 zł ZB);
- w I półr. 2013 r. – 2430 pacjentów (2091 w ZT i 339 w ZB), koszt własny sprzedaży: 18 930 565,05 zł (17 679 451,54 zł ZT i 1 251 113,51 zł ZB).

(dowód: akta kontroli str. 1010-1020)

3.11. W Centrum był prowadzony za pomocą systemu informatycznego Med-Inf chronologiczny (wg daty zgłoszenia) rejestr pacjentów oczekujących na leczenie napromieniowaniem jonizującym (w Oddziale Radioterapii – OR, w ZT, w Oddziale Brachyterapii – OB i w ZB). Na udzielenie świadczenia oczekiwały następujące liczby pacjentów:

- na dzień 31 grudnia 2009 r. 242 pacjentów (227 w OR i 15 w OB), średni czas oczekiwania: 63 dni w OR i 21 dni w OB;
- na dzień 31 grudnia 2010 r. 268 pacjentów (246 w OR i 22 w OB), średni czas oczekiwania: 75 dni w OR i 14 dni w OB.;
- na dzień 31 grudnia 2011 r. 432 pacjentów (303 w OR, 122 w ZT i 7 w OB), średni czas oczekiwania: 99 dni w OR, 14 dni w ZT i 18 dni w OB.;
- na dzień 31 grudnia 2012 r. 263 pacjentów (wszyscy w OR), średni czas oczekiwania: 70 dni;
- na dzień 30 czerwca 2013 r. 222 pacjentów (wszyscy w OR), średni czas oczekiwania: 79 dni.

(dowód: akta kontroli str. 1021)

3.12. W okresie 2009 – 2013 (do 31.10) Centrum zapłaciło za usługi serwisowe aparatury do radioterapii onkologicznej 13 085 386,70 zł. Centrum podpisało ze Sp. z o.o. Candela, 4 kontrakty serwisowe:

- nr 889/P/2009, zawarty w dniu 29 kwietnia 2009 r. do dnia 18 grudnia 2010 r., dot. usług serwisowych akceleratora Clinac 2300 CD Silhouette SN: 745, za cenę

⁸⁹ Na stronie: <http://ted.europa.eu/udl?uri=TED:NOTICE:214392-2013:TEXT:PL:HTML>.

całkowitą brutto 283 909,59 USD (cena brutto kontraktu rocznego: 173 000,00 USD), tj. 841 427,16 zł (wg kursu sprzedaży USD w NBP z dnia wystawienia faktury) – płatną w 7 kwartalnych ratach. Usługi serwisowe w ramach kontraktu obejmowały przeglądy sprzętu, konsultacje, naprawy wraz z dostawą i wymianą części zamiennych oraz przeszkolenie pracowników CO upoważnionych do obsługi aparatury;

- nr 142/P/2011, zawarty w dniu 10 stycznia 2011 r. do dnia 9 stycznia 2014 r., dot. usług serwisowych obejmujących: 5 akceleratorów Clinac 2300, 2 symulatory radioterapeutyczne Ximatron, system planowania leczenia Eclipse, system zarządzania radioterapią Aria, system do radioterapii i radiochirurgii stereotaktycznej BrainScan i system okablowania strukturalnego systemu Aria, za cenę całkowitą netto 3 750 000,00 USD (po uwzględnieniu upustów: 3 073 170,73 USD netto), tj. 10 027 045,56 zł – płatną w 12 ratach kwartalnych (plus rata końcowa). Usługi serwisowe w ramach kontraktu obejmowały przeglądy sprzętu, konsultacje, naprawy wraz z dostawą i wymianą części zamiennych;

- nr 320/P/2011, zawarty w dniu 1 lutego 2012 r. do dnia 9 stycznia 2014 r., dot. usług serwisowych obejmujących akcelerator Clinac 2300CD Silhouette S/N 918 oraz system radiograficzny On Board Imager z opcją CBCT tego akceleratora, za cenę 388 264,88 USD netto, tj. 1 297 840,39 zł – płatną w 8 ratach kwartalnych (plus rata końcowa). Usługi serwisowe w ramach kontraktu obejmowały przeglądy sprzętu, konsultacje, naprawy wraz z dostawą i wymianą części zamiennych;

- nr 01/10/2012/VAR/SVC, zawarty w dniu 8 listopada 2012 r. do dnia 9 stycznia 2014 r., dot. usług serwisowych obejmujących: akcelerator Clinac 2300CD Silhouette S/N 950, symulator radioterapeutyczny Acuity iX S/N 435 z opcją planowania leczenia 3D i z opcją tomograficzną CBCT 20, opcję tomoradioterapeutyczną RapidArc dla akceleratora Clinac 2300CD Silhouette S/N 918 oraz RPM Respiratory Gating dla akceleratora Clinac 2300CD Silhouette S/N 918 oraz tomografu komputerowego, za cenę 300 000,00 USD netto, tj. 919 073,59 zł – płatną w 6 ratach. Usługi serwisowe w ramach kontraktu obejmowały przeglądy sprzętu, konsultacje, naprawy wraz z dostawą i wymianą części zamiennych.

Podmiot realizujący usługi serwisowe w ramach powyższych kontraktów, tzn. Candela, był jako dostawca sprzętu i jedyny jego serwisant, wybrany w trybie zamówienia z wolnej ręki.

(dowód: akta kontroli str. 1022-1054)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

4. Działania na rzecz zapewnienia prawidłowego systemu zbierania i rejestrowania danych o nowotworach prowadzonych przez WK-P RN.

Opis stanu
faktycznego

4.1. Centrum spełniało kryteria określone przez MZ w konkursach ofert na wybór realizatorów NPZChN, zadania pn. „Poprawa działania systemu zbierania i rejestrowania danych o nowotworach”, a złożone przez CO oferty zawierały wymagane dokumenty. Terminy ogłoszenia konkursów ofert, wyników tych

konkursów oraz terminy podpisania przez Centrum umów z Ministrem o realizację ww. zadania w latach 2009-2013, przedstawiały się następująco:

- w 2009 r. – ogłoszenie konkursu: 21 kwietnia 2009 r., ogłoszenie wyników konkursu: 21 sierpnia 2009 r., podpisanie umowy nr 1/17/3/2009/12/936 w dniu 9 października 2009 r. na kwotę 64 000,00 zł;
- w 2010 r. – ogłoszenie konkursu: 1 kwietnia 2009 r., ogłoszenie wyników konkursu: brak daty ogłoszenia na stronie internetowej MZ, podpisanie umowy nr 1/17/7/2010/12/567 w dniu 23 lipca 2010 r. na kwotę 61 840,00 zł;
- w 2011 r. – ogłoszenie konkursu: 23 lutego 2011 r., ogłoszenie wyników konkursu: 24 maja 2011 r., podpisanie umowy nr 1/17/3/2011/12/808 w dniu 30 czerwca 2011 r. na kwotę 63 450,00 zł;
- w 2012 r. – ogłoszenie konkursu: 23 lutego 2012 r., ogłoszenie wyników konkursu: 25 maja 2012 r., podpisanie umowy nr 1/17/3/2012/12/664 w dniu 29 czerwca 2012 r. na kwotę 74 000,00 zł;
- w 2013 r. – ogłoszenie konkursu: 15 maja 2013 r., ogłoszenie wyników konkursu: 1 sierpnia 2013 r., podpisanie umowy nr 1/17/2/2013/12/683 w dniu 5 września 2013 r. na kwotę 74 000,00 zł.

(dowód: akta kontroli str. 1055-1163)

4.2. W latach 2009-2013 (III kw.) MZ przekazało CO na realizację w ramach NPZChN, zadania pn. „Poprawa działania systemu zbierania i rejestrowania danych o nowotworach”, środki finansowe w łącznej wysokości 296 790,00 zł, w tym:

- w 2009 r. 64 000,00 zł, z czego: 61 800,00 zł na wydatki bieżące i 2 200,00 zł na wydatki majątkowe;
- w 2010 r. 61 840,00 zł, z czego: 60 560,00 zł na wydatki bieżące i 1 280,00 zł na wydatki majątkowe;
- w 2011 r. 63 450,00 zł, z czego: 60 000,00 zł na wydatki bieżące i 3 450,00 zł na wydatki majątkowe;
- w 2012 r. 74 000,00 zł, z czego: 71 000,00 zł na wydatki bieżące i 3 000,00 zł na wydatki majątkowe;
- w 2013 r. (III kw.) 33 500,00 zł, z kwoty 74 000,00 zł (45,3%) przewidzianej umową z MZ na 2013 r. (na koszty majątkowe w 2013 r. przewidziano 2 000,00 zł).

Koszty realizacji poszczególnych zadań były zgodne z kosztami przedstawionymi w ofertach i umowach zawartych z Ministrem w latach 2009-2012.

(dowód: akta kontroli str. 1164-1204)

4.3. Wszystkie zadania przewidziane w umowach na lata 2009-2012 zostały zrealizowane i prawidłowo rozliczone. Do końca III kwartału 2013 r. rozliczono 33 500,00 zł z kwoty 74 000,00 zł (45,3%) przewidzianej umową z MZ na 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 1205-1230)

4.4. W wyniku realizacji, w ramach Programu, zadania poprawy systemu rejestrowania nowotworów, zorganizowane zostało Biuro WK-P RN funkcjonujące jako integralna część Zakładu Profilaktyki i Promocji Zdrowia Centrum. Dysponowało ono zapleczem technicznym i biurowym zapewniającym ochronę niejawną dokumentacji medycznej (szafy metalowe z certyfikatem klasy A i blokadami antywłamaniowymi, zestawy komputerowe kompatybilne z siecią CO). W biurze WK-P RN zatrudnionych było dwóch starszych statystyków medycznych, którzy podnosili swoje kwalifikacje m.in. poprzez coroczne uczestnictwo w kursach rejestracji nowotworów złośliwych w Warszawie. Dostęp do programu rejestracyjnego został zabezpieczony dla każdego z nich indywidualnym loginem i hasłem, a uruchomienie komputera było możliwe po wprowadzeniu PIN z indywidualnego certyfikatu dostępu. Nadzór nad ochroną danych osobowych podczas ich przetwarzania i przesyłania drogą elektroniczną, utrzymywał

przeszkolony w tym kierunku informatyk, pracujący pod nadzorem administratora bezpieczeństwa informacji. WK-P RN działał na podstawie instrukcji funkcjonowania zawartej w procedurze P-205. Rocznie opracowywanych było ok. 35 000 kart zgłoszenia nowotworu złośliwego, na podstawie których można było wyselekcjonować ponad 8 000 nowych zachorowań i ponad 5 000 zgonów z powodu chorób nowotworowych. Baza WK-P RN, po weryfikacji, została włączona w ogólnopolski raport roczny⁹⁰. Corocznie opracowywany był biuletyn zachorowań i zgonów w województwie oraz dodatkowo biuletyn dot. epidemiologii nowotworów wybranego narządu, w formie elektronicznej. Dane WK-P RN były udostępniane pracownikom Centrum oraz podmiotom zewnętrznym (35 przypadków w latach 2009 - I półr. 2013 r.).

(dowód: akta kontroli str. 1213-1220)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli, zwanej dalej „ustawą o NIK”, wnosi o:

1. Wyeliminowanie przypadków realizacji umów cywilnoprawnych przez lekarzy zatrudnionych w Centrum, w terminach wykonywania przez nich świadczeń opieki zdrowotnej na rzecz pacjentów Centrum.
2. Informowanie K-POW NFZ o każdym przypadku zaprzestania udzielania świadczeń objętych umowami z NFZ przez komórkę organizacyjną Centrum.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszcy.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK prosimy o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

⁹⁰ Na stronie: <http://85.128.14.124/krm>.

Bydgoszcz, dnia listopada 2013 r.

Kontroler
Wiesław Janowski
gł. specjalista kp.

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy

Dyrektor
Jarosław Wenderlich

.....
podpis